

**TURU-
UURINGUTE
AS**

MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

EMKF
RAKENDUSKAVA
2014-2020

Euroopa Liit
Euroopa Merendus- ja Kalandusfond

Elanike teadlikkus Eesti maaelu arengukavast ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist

03/2020

Teemad

MAAELU

- Maaelu, põllumajanduse, maamajanduse maine (küsimused 1, 3 ja 6)
- Maaelu soovitamine (küsimus 2)
- Põllumajanduse ja maamajanduse perspektiivikus (küsimused 4, 5 ja 7, 8)
- **Teadlikkus põllumajanduse- ja maaelutoetustest**
 - Kas on võimalik taotleda? (küsimus 9)
 - Kes saavad taotleda? (küsimus 10)
 - Milliseid tegevusi on oluline toetada? (küsimus 11)
 - Kes rahastab? (küsimus 13)
- **Maaelu arengukava (MAK)**
 - Teadlikkus (küsimus 12)
 - Toetuste kasulikkus (küsimused 14 ja 15)
 - Toetuste taotlejad (küsimus 27)
 - Teadlikkus LEADER-toetustest (küsimus 16)

KALANDUS

- Kalanduse maine (küsimus 17)
- Kalanduse soovitamine (küsimus 18)
- Kalanduse perspektiivikus (küsimused 19 ja 20)
- **Teadlikkus kalanduse toetustest**
 - Teadlikkus kalasadamate päevast (küsimus 23)
 - Kes rahastab? (küsimus 22)
- **Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF)**
 - Teadlikkus (küsimus 21)
 - Toetuste kasulikkus (küsimused 24 ja 25)
 - Toetuste taotlejad (küsimus 28)
 - Infovajadus kalanduse ja EMKF kohta (küsimus 26)

KOKKUVÕTE

ANKEET

Metoodika ja vastutajad

- **Üldkogum:** üle 15-aastane Eesti elanikkond, 1 102 616 elanikku (2019. aasta Statistikaameti andemetel); enne 2019. aastat 15-74-aastane elanikkond
- **Küsitlusmeetod:** Omnibuss - silmast-silma intervjuud vastajate kodudes standardiseeritud ankeedi alusel tahvelarvutitega + Turu-uuringute AS veebipaneel
- **Planeeritud valim:** 1000 (500 silmast-silma + 500 veebipaneel)
- **Kaalumine:** vastavalt üldkogumile soo, rahvuse, vanuse, hariduse, piirkonna ja asulatüübi järgi
- **Valimiviga:** 1000 vastaja puhul $\pm 3,1\%$, väiksemate gruppide vaatlemisel võib viga olla suurem

VASTUTAJAD

- Tellijapoolne kontaktisik
Anne-Liisi Mändmets,
Maaeluministerium, avalike suhete osakond, nõunik
- Uuringu projektijuht ja aruande koostamine
Liis Grünberg, liis@туру-uuringute.ee, 58529707
- Valim, ankeedi programmeerimine ja andmetöötlus
Irina Strapatšuk ja Marina Karpištšenko
- Küsitlustöö koordineerimine
Kristel Merusk

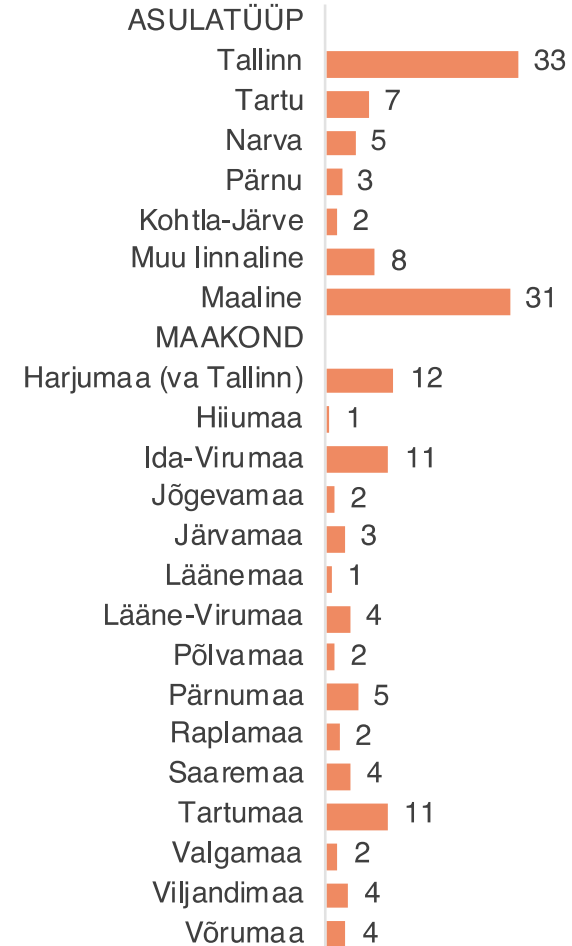
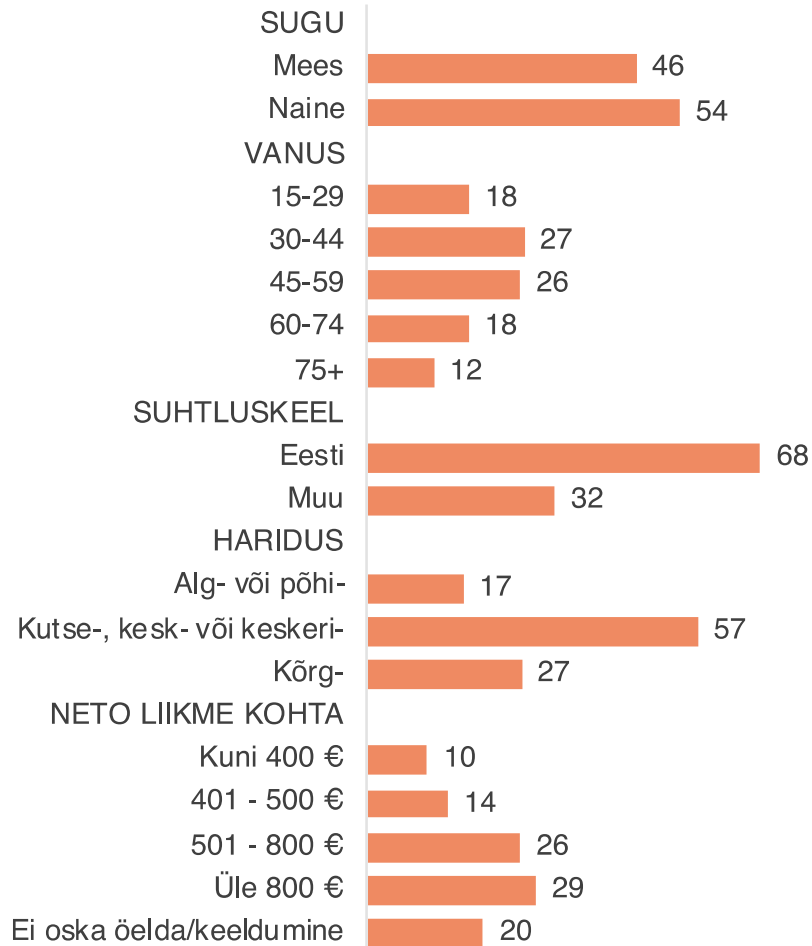
Metoodika - Ajalugu

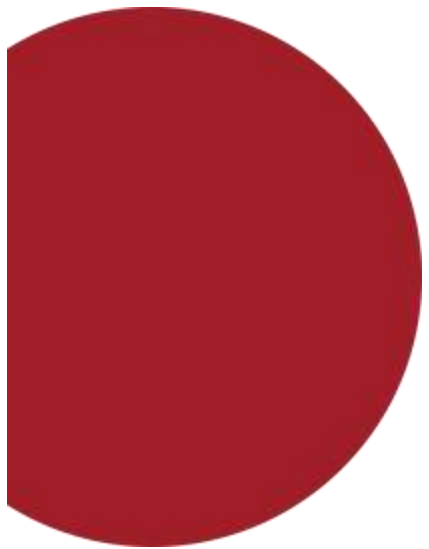
- Järgnevalt on toodud aja jooksul läbi viidud vastava uuringu erinevate lainete olulisemad andmed:

	2020	2019	2018	2017	2015
Üldkogum	1 102 616	1 102 616	975 167	980 821	
Vastajate arv	1056	1004	1031	1000	1000
Küsitlusperiood	5-16. märts	5-19. märts	6-19. veebruar	16-28. veebruar	16. veebruar - 6. märts
Meetod	Omnibuss – silmast-silma (n=306) ja veebipaneel (n=693)	Omnibuss – silmast-silma	Omnibuss – silmast-silma	telefon	telefon
Läbiviija	Turu-uuringute AS	Turu-uuringute AS	Turu-uuringute AS	Turu-uuringute AS	Faktum & Ariko

Metoodika

Valimi jagunemine, n=1018, %

Maaelu

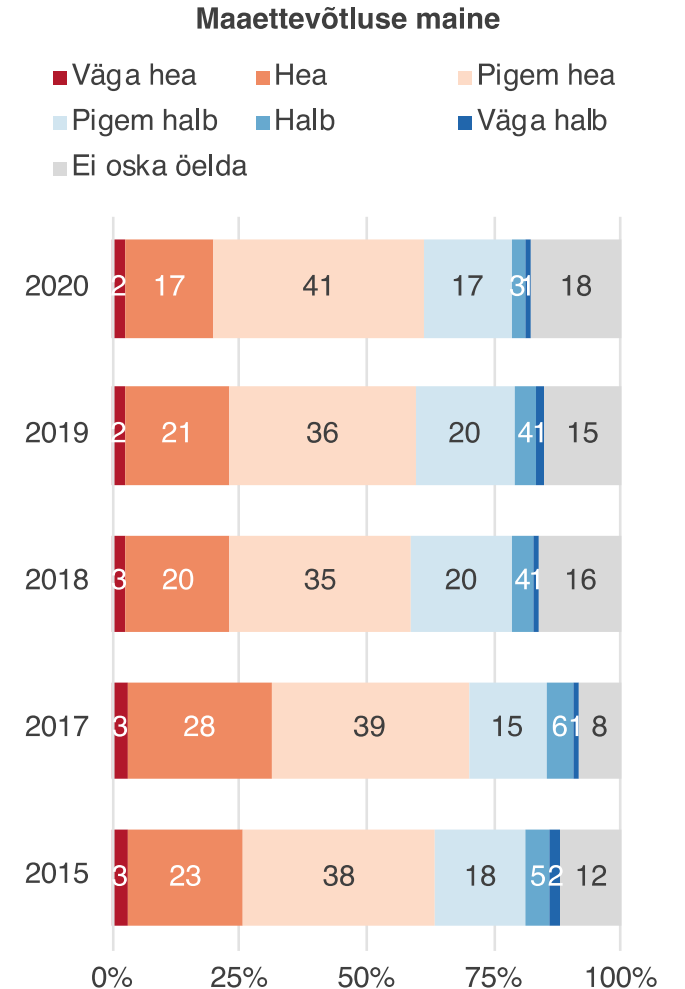
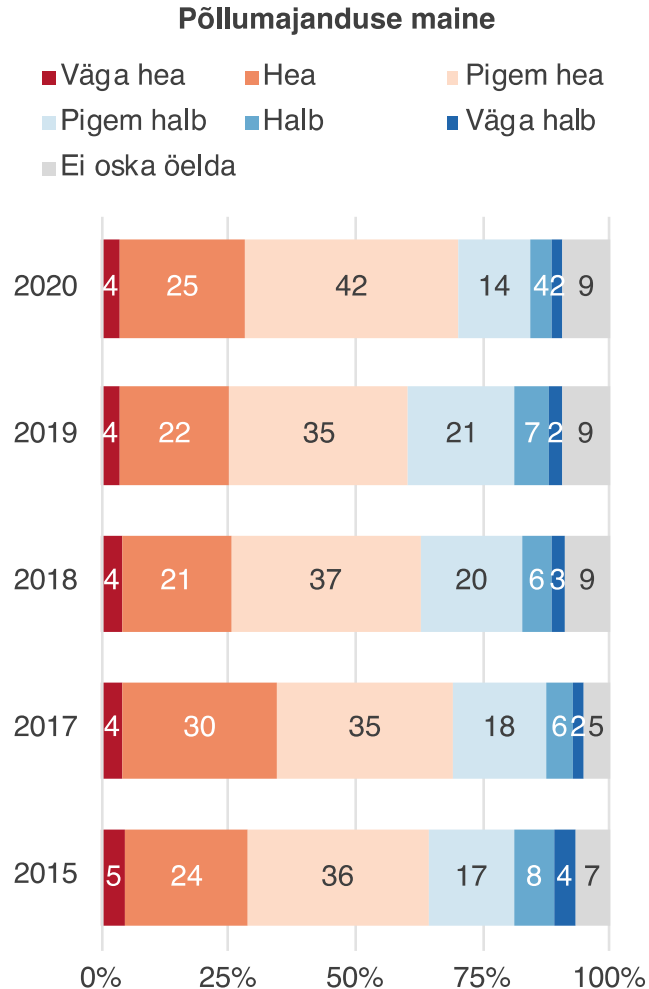
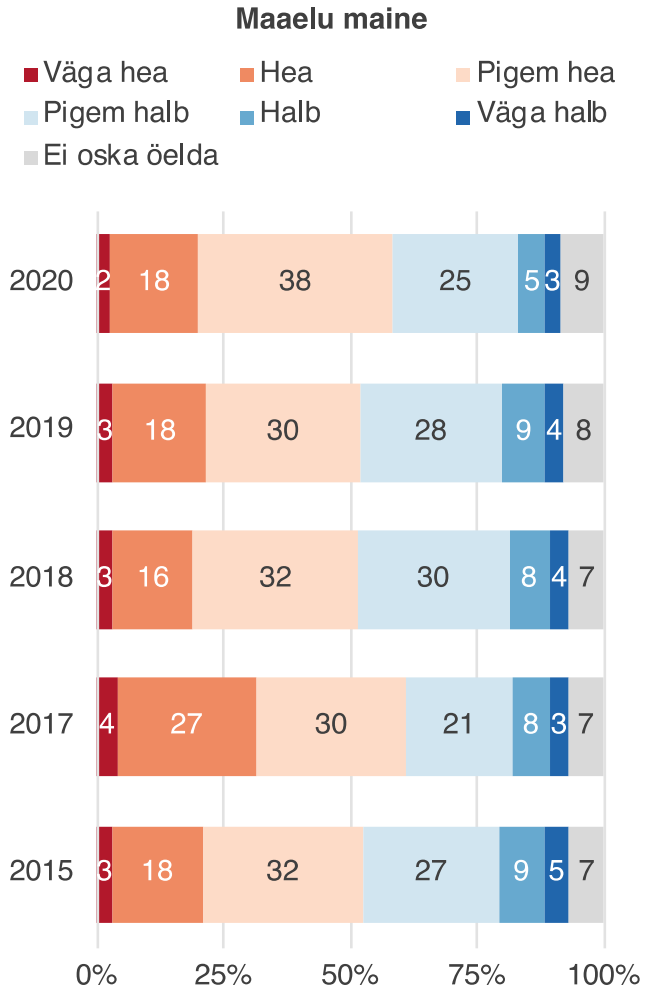
Maaelu

Maaelu, põllumajanduse, maamajanduse maine (Slaid 8 ja 37)

- Erinevate valdkondade mainet hinnati kuuesel skaalal.
- Kõrgeimalt hinnati **põllumajanduse** mainet – positiivse hinnangu andis kokku 70% elanikkonnast; **maamajandusel** on vastav näitaja 61% ja **maaelul** 58%.
- Kuigi kõigis vaatlusalustes uuringulainetes on kõigi vaadeldavate valdkondade mainet positiivselt hinnanud vähemalt pooled küsitletutest, on neid, kes peavad mainet väga heaks, olnud kõigis uuringulainetes suhteliselt vähe (erinevates uuringulainetes 2-5%). Ühtlasi ületavad positiivsed hinnangud negatiivseid kõigi valdkondade puhul. Ka mainet väga halvaks pidavaid inimesi on erinevates uuringulainetes olnud vaid 1-5%.
- Alates 2018. aastast on tõusnud veidi nende osakaal, kes ei oska hinnangut anda, seda eelkõige maamajanduse puhul.
- Ajalises võrdluses olid hinnangud mainele kõrgeimad aastal 2017. Selle aasta uuringu tulemused sarnanevad sellele (vt Slaid 37). Kui hinnang maamajandusele ei ole viimasel kolmel aastal oluliselt muutunud, siis hinnang maaelule tasapisi tõuseb; seevastu hinnang põllumajandusele on sel aastal märgatavalt kõrgem kui varasemal kahel aastal.

Maaelu

Maaelu, põllumajanduse, maamajanduse maine

Maaelu

Maaelu, põllumajanduse, maamajanduse maine (Slaid 10 ja 11)

Vaadeldavate valdkondade mainet hindasid keskmisest sagedamini positiivselt (väga hea, hea või pigem hea kokku):

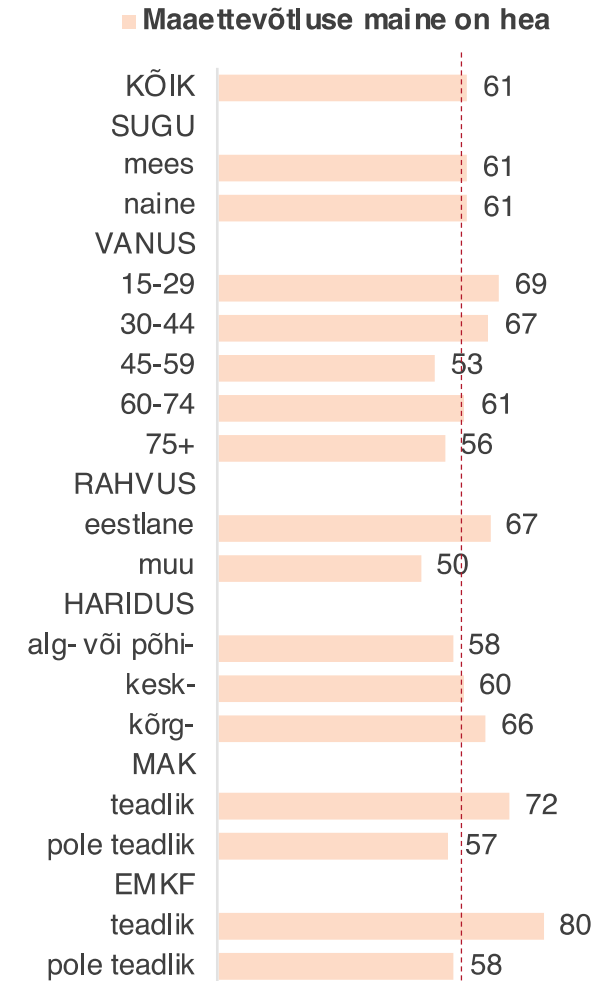
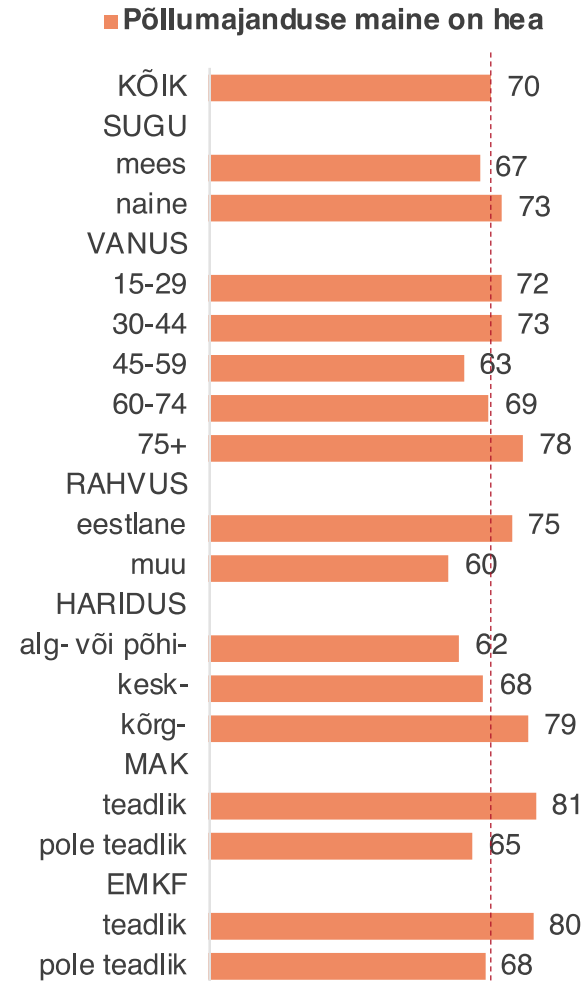
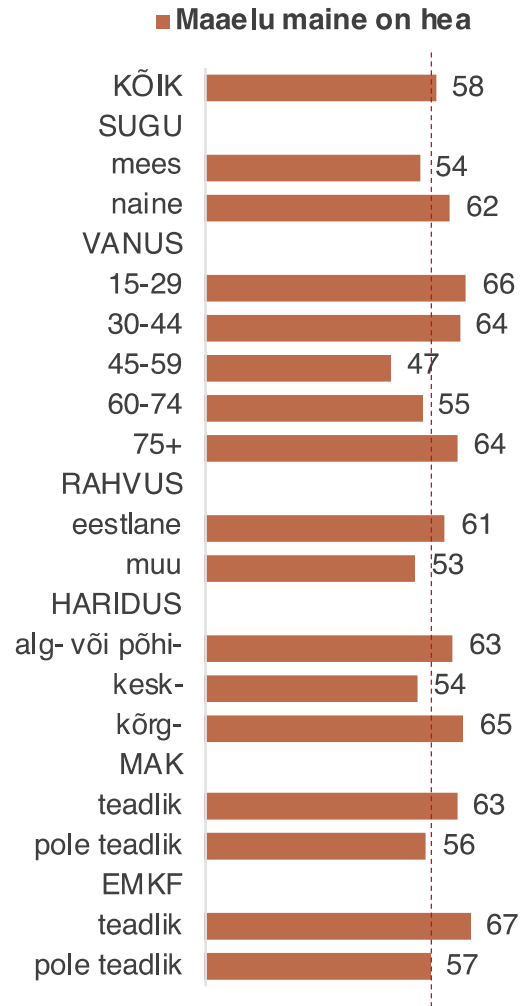
- 15-44-aastased,
 - eestlased,
 - kõrgharidusega,
 - Harju-, Rapla- ja Viljandimaa,
 - maapiirkondade elanikud,
 - keskmisest kõrgemasse sissetulekugruppi kuulujad (neto 501-800 eurot kuus pereliikme kohta – 60-78%);
 - ettevõtjad, juhid, tippspetsialistid (62-73%)
- **põllumajanduse** puhul lisaks:
 - Võrumaa elanikud,
 - üle 75-aastased.

Vaadeldavate valdkondade hindasid keskmisest sagedamini negatiivselt (väga halb, halb või pigem halb kokku):

- 45-59-aastased,
 - mitte-eestlased,
 - Narva,
 - Ida-Virumaa ja Valgamaa elanikud,
 - pensionärid,
 - keskmisest madalamasse sissetulekugruppi kuulujad (neto all 500 euro kuus pereliikme kohta – 47-63%);
- **maaelu** puhul lisaks:
 - keskharidusega elanikud;
 - **põllumajanduse** puhul lisaks:
 - algharidusega elanikud,
 - **maaettevõtluse** puhul lisaks:
 - Pärnumaa elanikud.

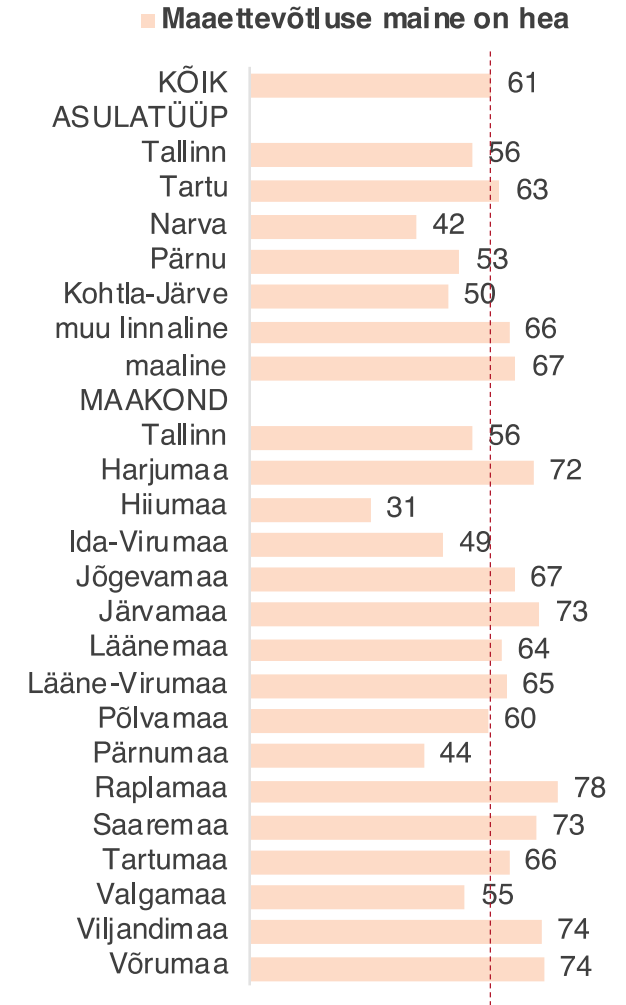
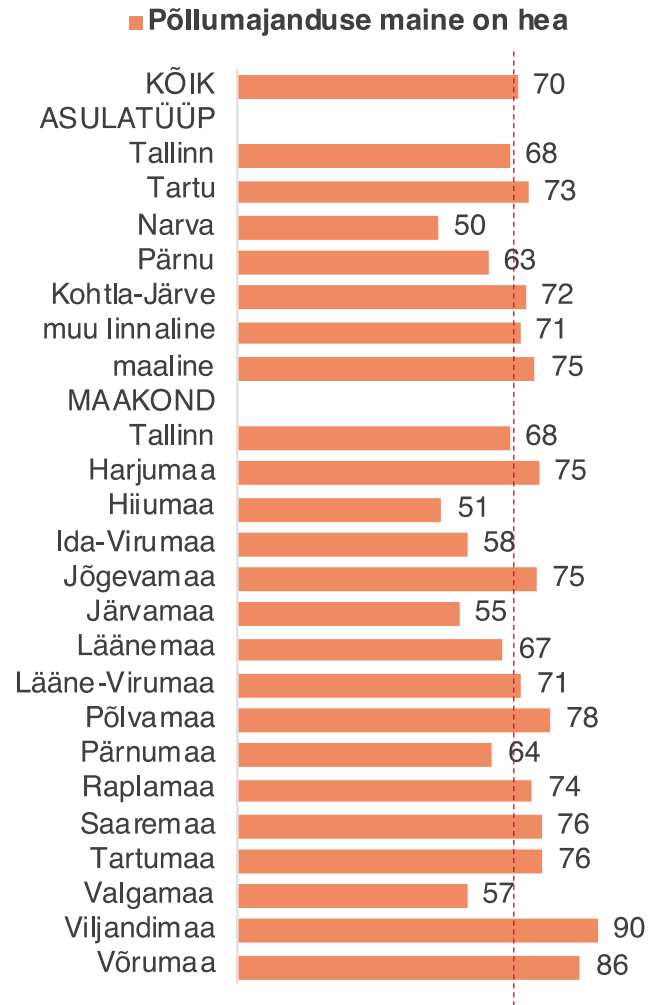
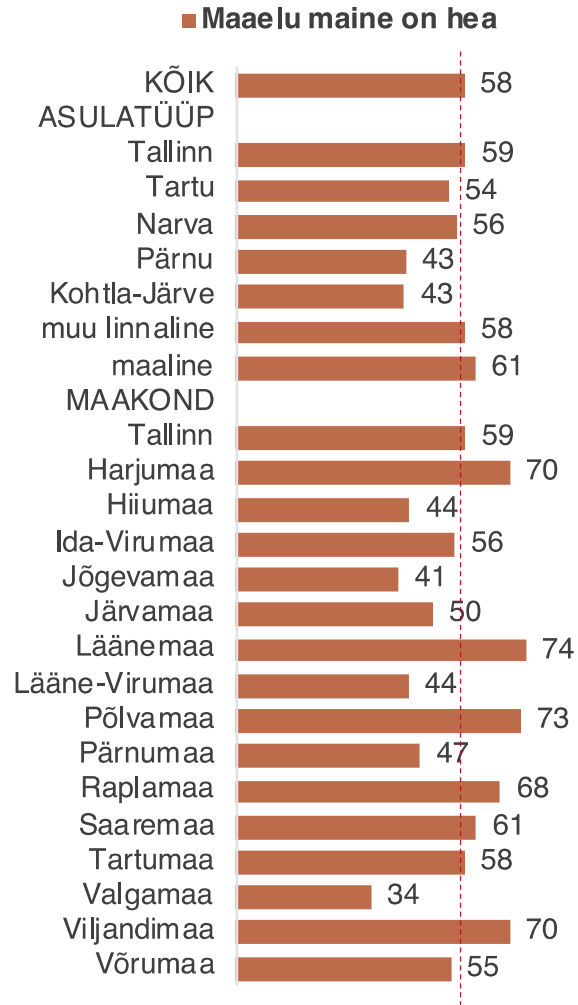
Maaelu

Maaelu, põllumajanduse, maamajanduse maine – peavad heaks (väga hea, hea, pigem hea) taustaandmete lõikes, %

Maaelu

Maaelu, põllumajanduse, maamajanduse maine – peavad heaks (väga hea, hea, pigem hea) taustaandmete lõikes, %

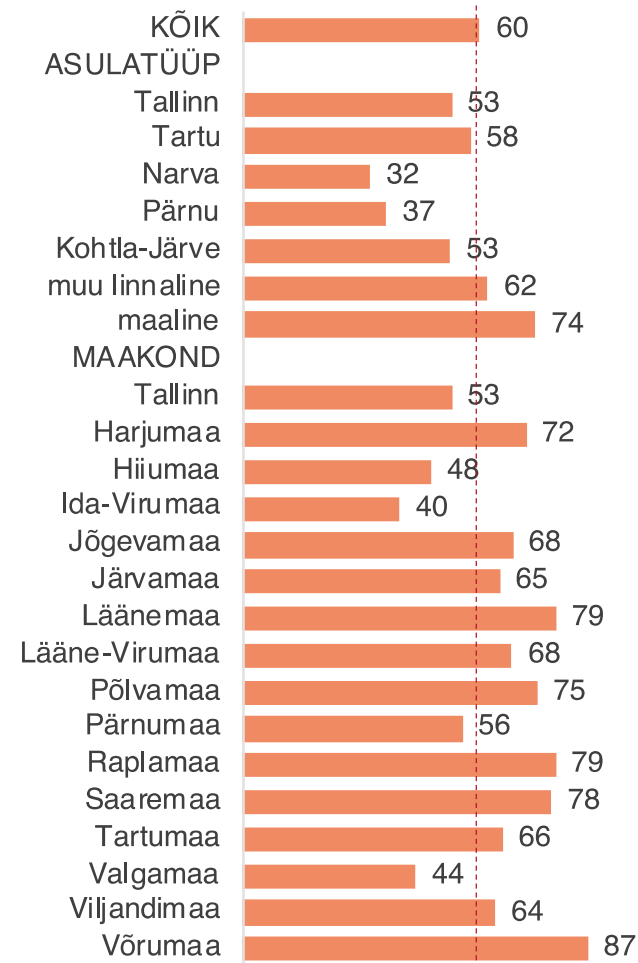
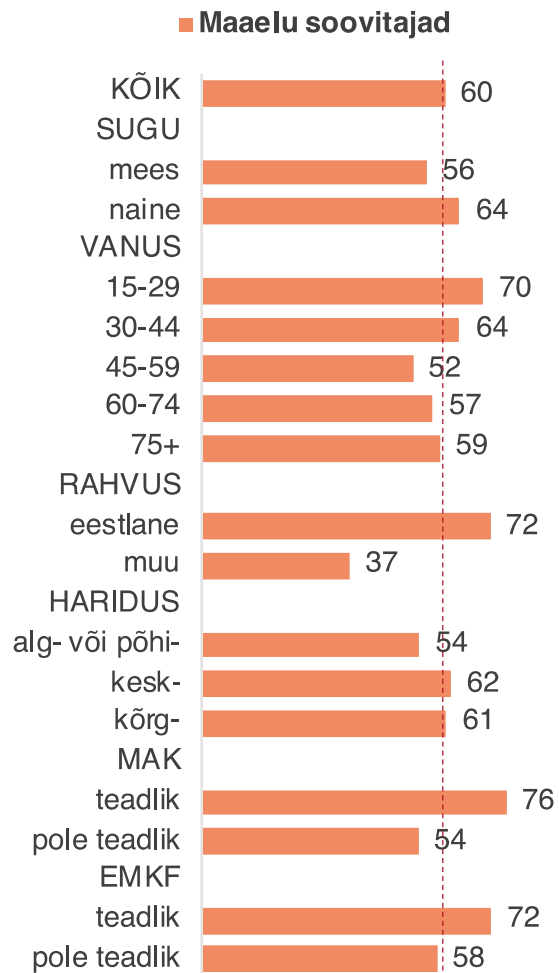
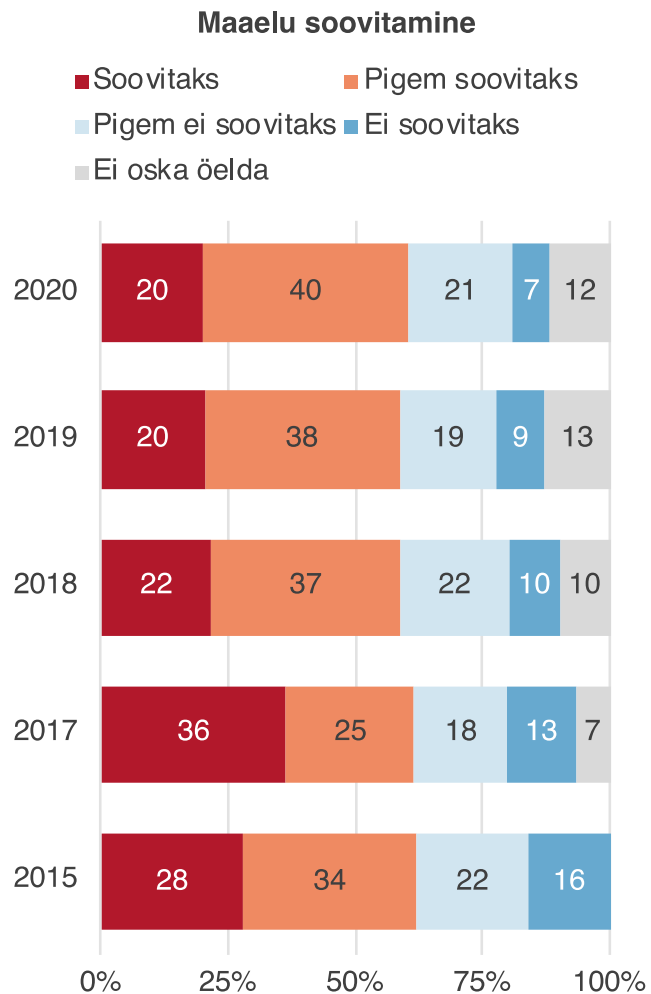
Maaelu

Maaelu soovimine (Slaid 13)

- 60% elanikest oleksid valmis toetama oma lähedase otsust end maaeluga siduda (kindlasti või pigem soovitaks); mitte-soovitajaid on kokku 28%.
- Üldine valmidus maaelu soovitada on ajas püsinud üsna samal tasemel.
- Nende inimeste osatähtsus, kes oleksid valmis soovutama oma lähedase otsust end maaeluga siduda, on keskmisest kõrgem:
 - 15-29aastaste,
 - eestlaste,
 - maapiirkondade elanike,
 - piirkonniti Harju-, Lääne-, Rapla-, Saare- ja Võrumaa elanike,
 - kõrgemasse sissetulekugruppi kuulujate (67%) seas.
- Inimeste osatähtsus, kes soovitaks oma lähedasel end maaeluga siduda, on keskmisest madalam:
 - 45-59-aastaste,
 - mitte-eestlaste,
 - Tallinna ja Ida-Virumaa,
 - linnaliste piirkondade, eriti suurlinnade elanike,
 - keskmisest madalamasse sissetulekugruppi kuulujate (51-52%) seas.

Maaelu

Maaelu soovimine

* 2015. aastal puudus valikust vastus "ei oska öelda"

Maaelu

Põllumajanduse perspektiivikus (Slaid 15)

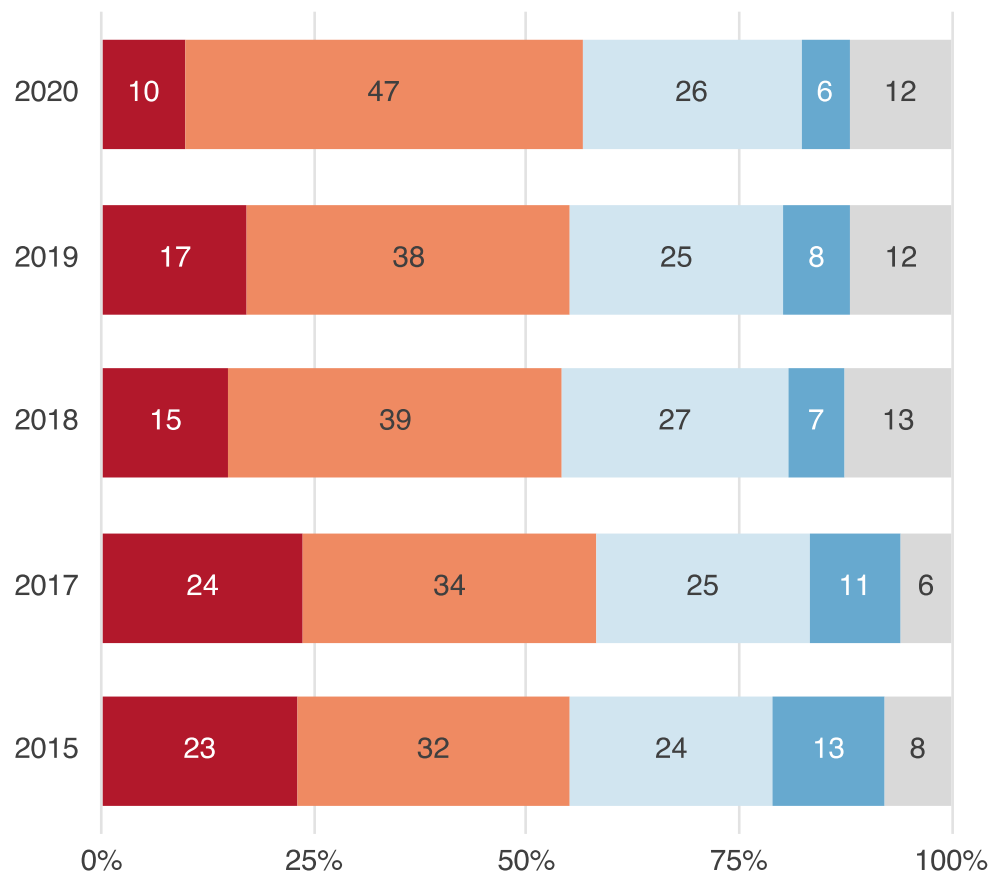
- Sagedamini hinnatakse põllumajandust perspektiivikaks tegevusalaks ettevõtjate jaoks, harvemini töövõtjate jaoks. **Perspektiivikaks või pigem perspektiivikaks peab põllumajandust ettevõtjate jaoks 57% elanikest** (varasemates uuringutes 54-58%), **töövõtjate jaoks vastavalt 49%** (varasemates uuringutes 43-50%).
- Mitte-perspektiivikaks peab ettevõtjate jaoks põllumajandust 31% elanikest (varasemalt 33-37%), töövõtjate jaoks mitte-perspektiivikaks aga 36% (varasemalt 38-47%).
- Põllumajandust mitte-perspektiivikaks pidajate osakaal on mõlemal juhul langustrendis, samas perspektiivseks pidajate osakaal püsinud enam-vähem samal tasemel.
- Seisukohal, et **põllumajandus on perspektiivikas tegevusala nii ettevõtjatel kui ka töövõtjatele**, olid keskmisest sagedamini:
 - üle 75-aastased (vastavalt 67% ja 59%),
 - MAK-st teadlikud (vastavalt 66% ja 57%),
 - Lääne-, Jõgeva- ja Viljandimaa elanikud (üle 66%),
 - kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujad (vastavalt 69% ja 55%),
- **Ettevõtjatele pidasid põllumajandust** perspektiivikaks tegevusalaks sagedamini lisaks veel:
 - eestlased (61%).
 - Võrumaa elanikud (84%).
- **Töövõtjatele pidasid põllumajandust** perspektiivikaks tegevusalaks sagedamini lisaks veel:
 - väiksemate linnaliste piirkondade elanikud (56%).

Maaelu

Põllumajanduse perspektiivikus

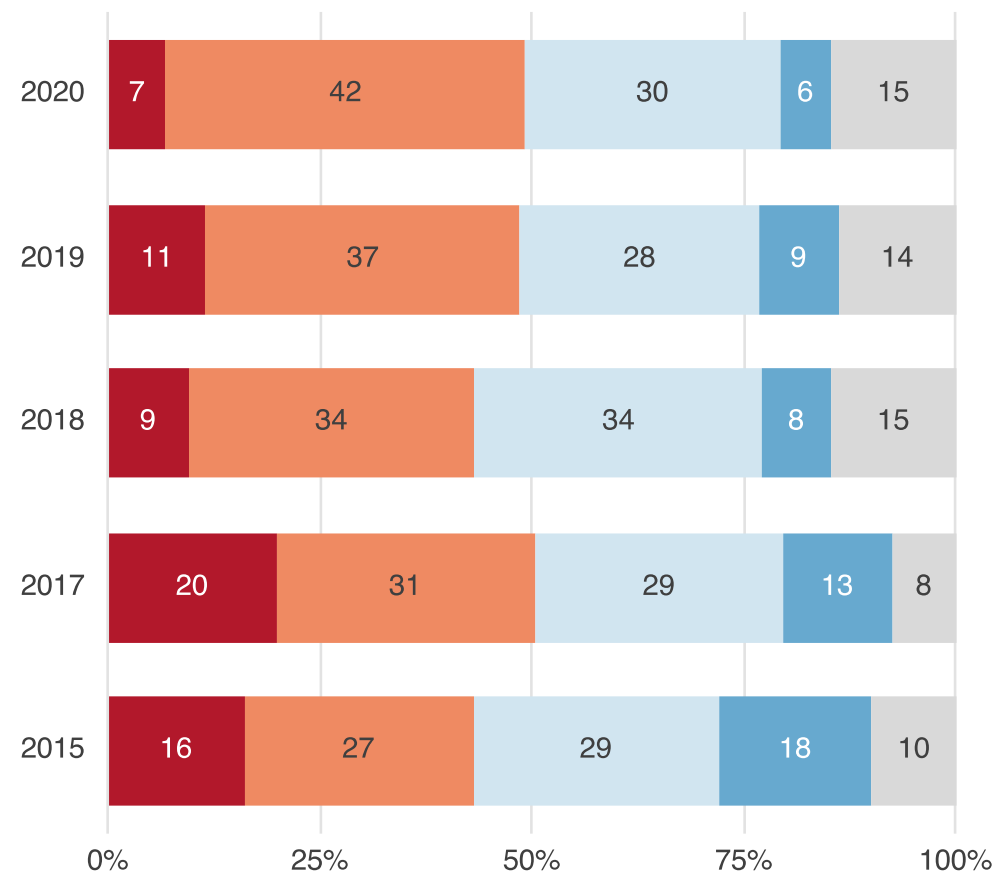
Põllumajanduse perspektiivikus ettevõtjatele

■ jah ■ pigem jah ■ pigem ei ■ ei ■ ei oska öelda

Põllumajanduse perspektiivikus töötajatele/töövõtjatele

■ jah ■ pigem jah ■ pigem ei ■ ei ■ ei oska öelda

Maaelu

Maamajanduse perspektiivikus (Slaid 17)

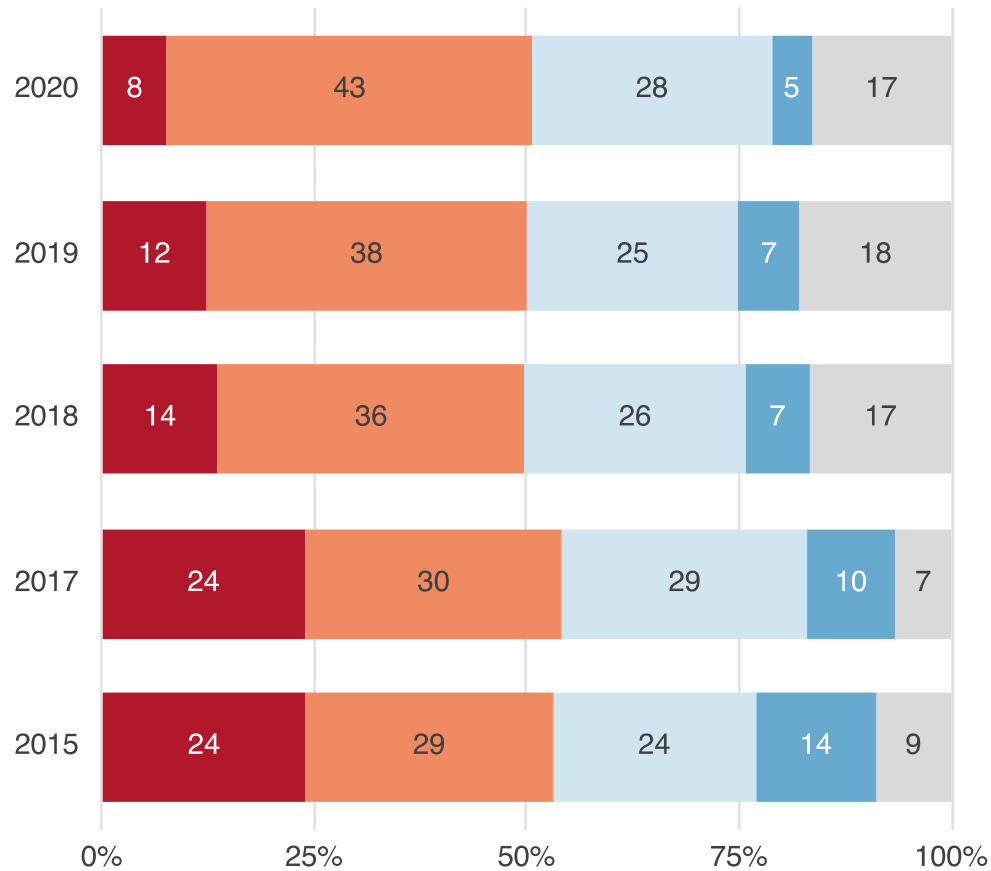
- Maaettevõtlust hinnati ettevõtja ning töövõtja seisukohast samaväärselt perspektiivikaks – 51% elanikest arvas, et maapiirkonnas on perspektiivikas tegeleda põllumajandusega mitte-seotud ettevõtlusega, ja 53% arvates on maapiirkonnas perspektiivikas töötada põllumajandusega mitte seotud ettevõttes.
- Hinnangud maaettevõtluse perspektiivikusele ettevõtja kui ka töövõtja seisukohast pole viimastel aastatel tervikuna oluliselt muutunud, küll on märgatavalt vähenenud nende osakaal, kes peavad maaettevõtlust väga perspektiivikaks (nende osakaal langenud neljandikult kümnendikule).
- Ühtlasi pole ajas oluliselt muutunud ka nende inimeste osakaal, kes peavad antud valdkonnas ettevõtjana tegutsemist või töötamist mitte-perspektiivikaks.
- Maapiirkonnas põllumajandusega mitteseotud ettevõtlusega tegelemist kui ka töötamist vastavas ettevõttes peavad perspektiivikaks keskmisest sagedamini:
 - eestlased (vastavalt 59% ja 60%),
 - MAK-st kui ka EMKF-st teadlikud (üle 60%)
 - maapiirkondade elanikud (vastavalt 60% ja 62%),
 - Hiiu-, Lääne-, Lääne-Viru-, Rapla- ja Viljandimaa, elanikud (üle 60%),
 - ettevõtjad, juhid, tippspetsialistid (kumbki 59%),
 - kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujad (neto üle 800 euro kuus pereliikme kohta – vastavalt 61% ja 64%);
- Töötamist lisaks ka keskmisest sagedamini:
 - väiksemate linnaliste piirkondade elanikud (61%),
 - Saaremaa elanikud (72%).
- Keskmisest harvemini peavad antud valdkonnas ettevõtlusega tegelemist kui ka töötamist perspektiivikaks aga:
 - mitte-eestlased (vastavalt 33% ja 37%),
 - suuremate linnaliste piirkondade (alla 50%),
 - Ida-Virumaa elanikud (vastavalt 37% ja 44%).

Maaelu

Maamajanduse perspektiivikus

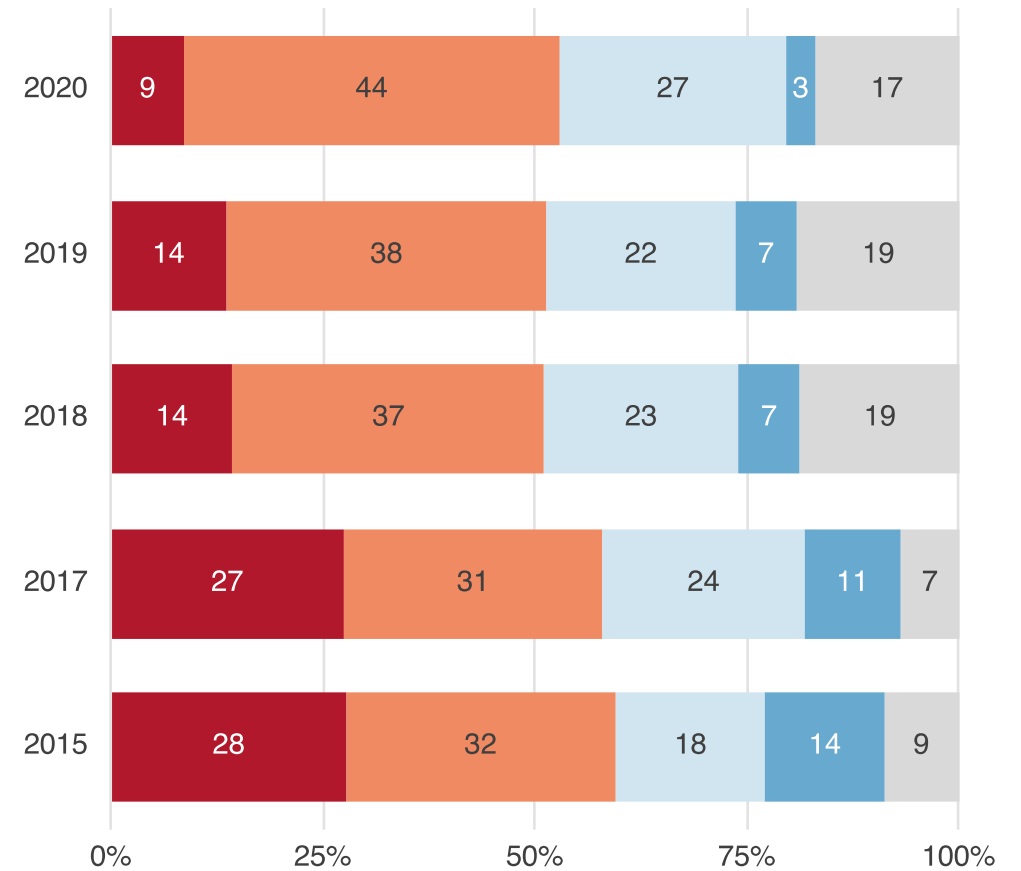
Maamajanduse perspektiivikus ettevõtjatele

■ jah ■ pigem jah ■ pigem ei ■ ei ■ ei oska öelda

Maamajanduse perspektiivikus töötajatele/töövõtjatele

■ jah ■ pigem jah ■ pigem ei ■ ei ■ ei oska öelda

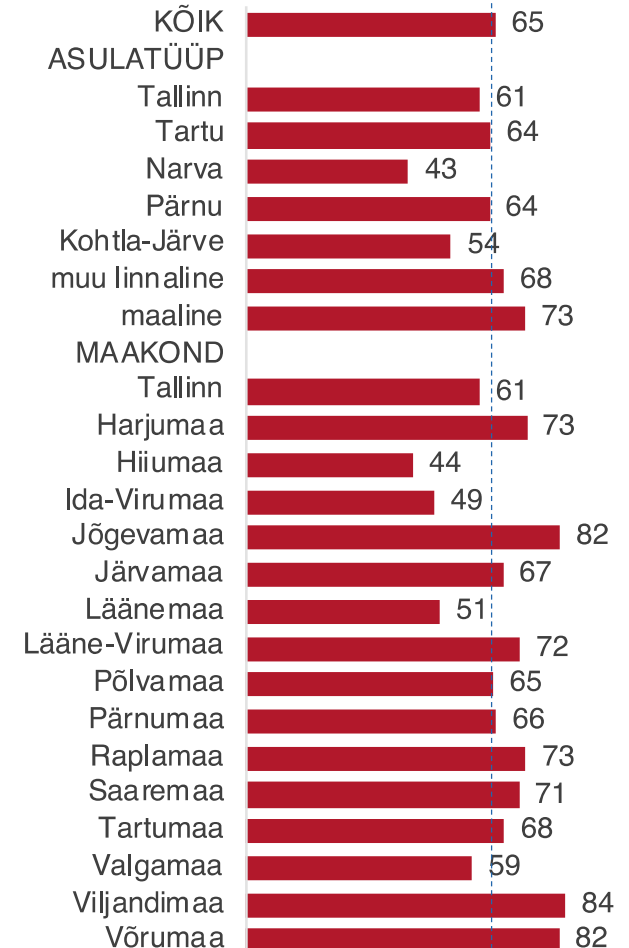
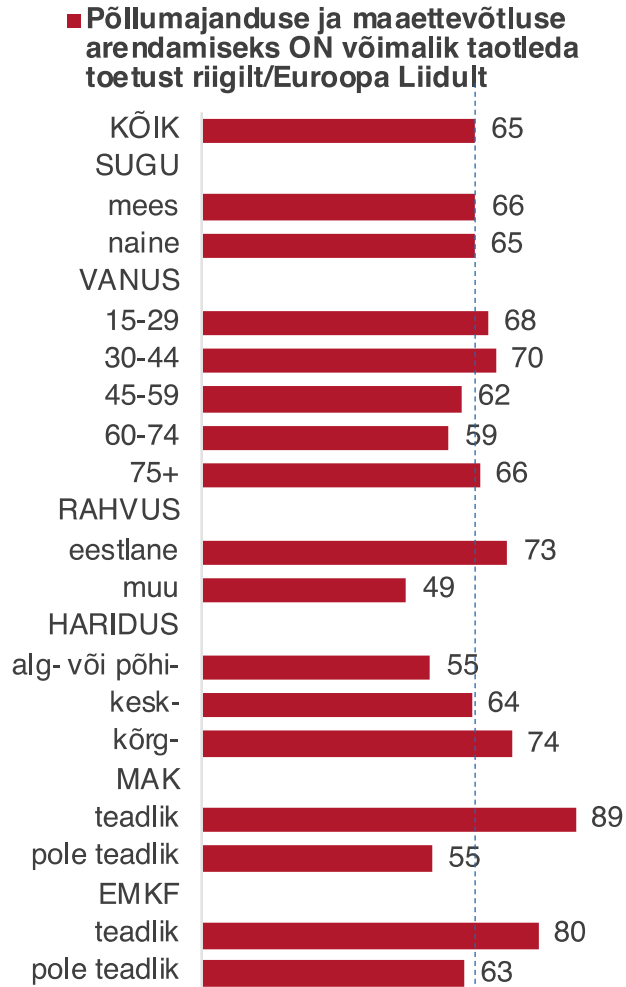
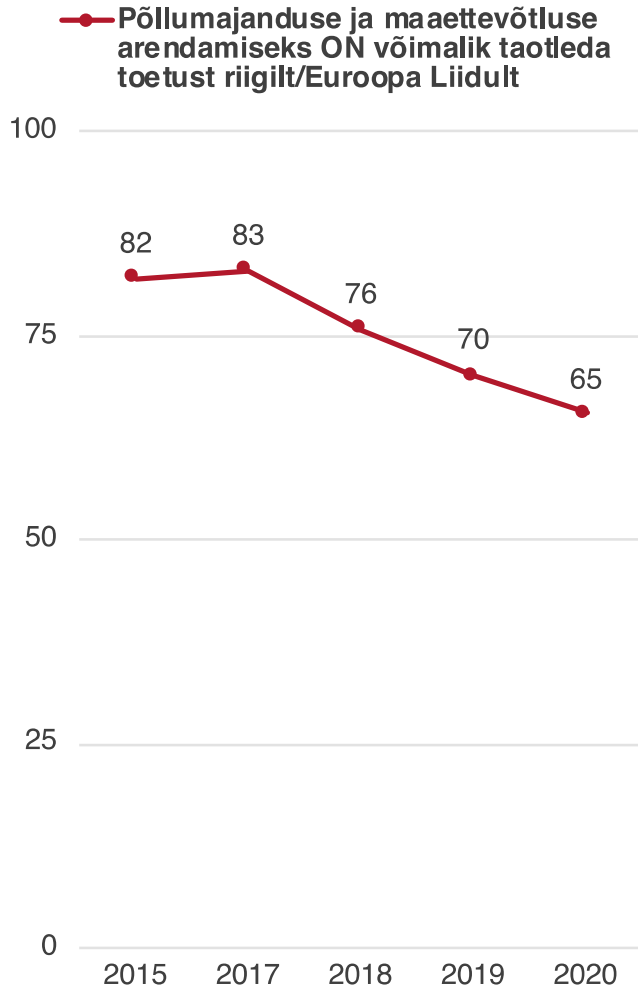
Maaelu

Teadlikkus põllumajandus- ja maaelutoetustest – Kas on võimalik taotleda? (Slaid 19)

- Seda, et põllumajanduse ja maaettevõtluse arendamise eesmärgil on võimalik taotleda toetusi, teadis 65% elanikest, varasemates uuringutes on vastava teadmisega elanike osakaal olnud kõrgem (70-83%). Teadlikkus üha väheneb.
- Taustrühmade võrdluses on toetuste taotlemise võimalusest keskmisest sagedamini teadlikud:
 - eestlased,
 - kõrgharidusega,
 - MAK-st kui ka EKMF-st teadlikud,
 - maapiirkondade,
 - Harju-, Jõgeva-, Viljandi- ja Võrumaa elanikud,
 - ettevõtjad, juhid, tippspetsialistid (74%), kuid ka keskastme spetsialistid, ametnikud, teenindajad (72%),
 - kõrgeimasse sissetulekugruppi kuuljad (neto üle 800 euro kuus pereliikme kohta – 75%).
- Keskmisest madalam on teadlikkus toetuste taotlemise võimalusest:
 - mitte-eestlaste,
 - alg- või põhiharidusega,
 - Narva, Ida-Virumaa elanike,
 - Madalaimasse sissetulekugruppi kuulujate (neto all 400 euro kuus pereliikme kohta – 54%).
 - (üli-)õpilaste (51%) ja pensionäride (58%) seas.

Maaelu

Teadlikkus põllumajandus- ja maaelutoetustest – Kas on võimalik taotleda?

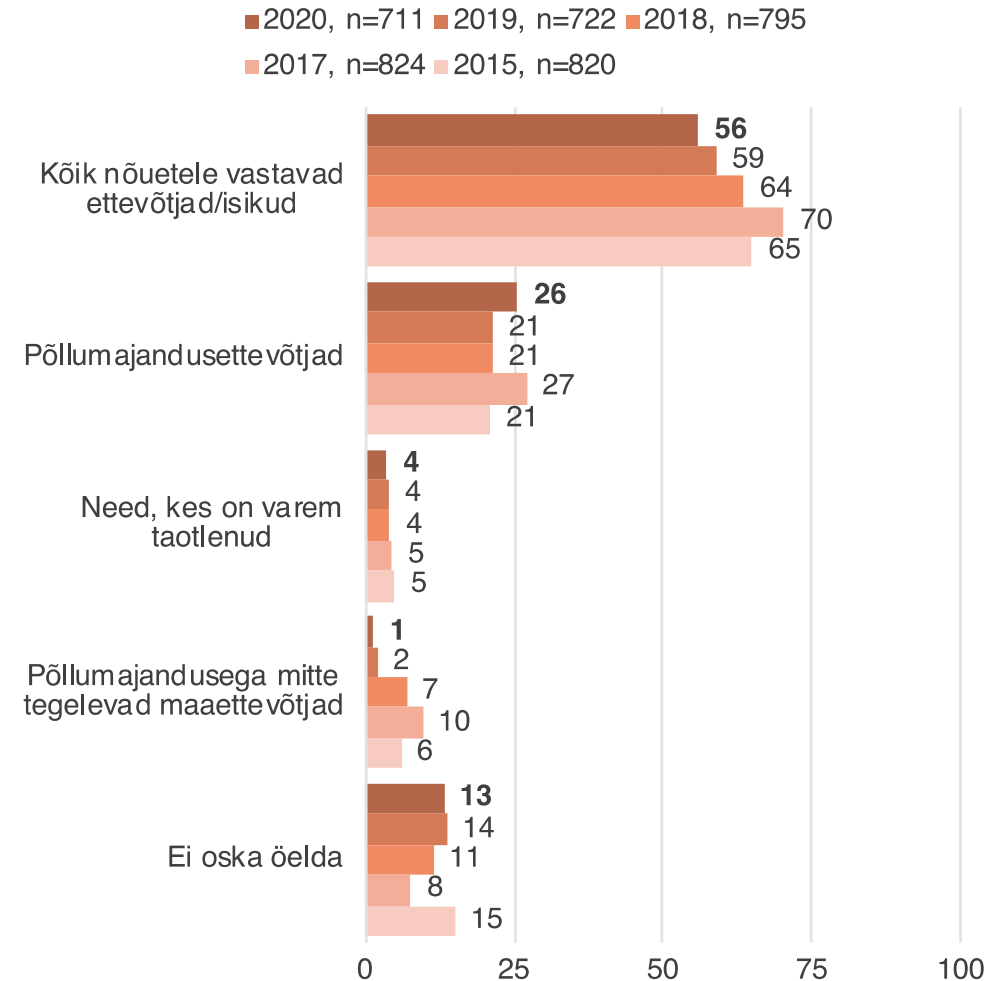

Maaelu

Teadlikkus põllumajandus- ja maaelutoetustest – Kes saavad taotleda? (Slaid 20)

(n=teadlikud, et põllumajanduse ja maaettevõtluse arendamiseks on võimalik taotleda toetusi)

- Elanikest, kes teavad toetuse taotlemise võimalusest, on **56%** teadlik, et põllumajandus- ja maaelutoetusi on võimalik taotleda kõigil nõuetele vastavatel ettevõtjatel või isikutel. Varasemalt on teadlikkus sellest olnud mõnevõrra kõrgem (59-70%). Teadlikkus üha kahaneb.
- Sellest, et põllumajandus- ja maaelutoetusi on võimalik taotleda kõigil nõuetele vastavatel ettevõtjatel/isikutel, on keskmisest sagedamini teadlikud:
 - eestlased (63%),
 - kõrgharidusega (63%),
 - MAK-st kui ka EKMF-st teadlikud (vastavalt 64% ja 69%),
 - maapiirkondade elanikud (64%),
 - Hiiu- ja Saare- ja Viljandimaa elanikud (üle 70%);
- keskmisest harvemini aga:
 - tallinlased (49%),
 - mitte-eestlased (35%).
- Muid vastuseid anti oluliselt vähemate vastajate poolt ja peaaegu samal määral kui eelnevatel aastatel.

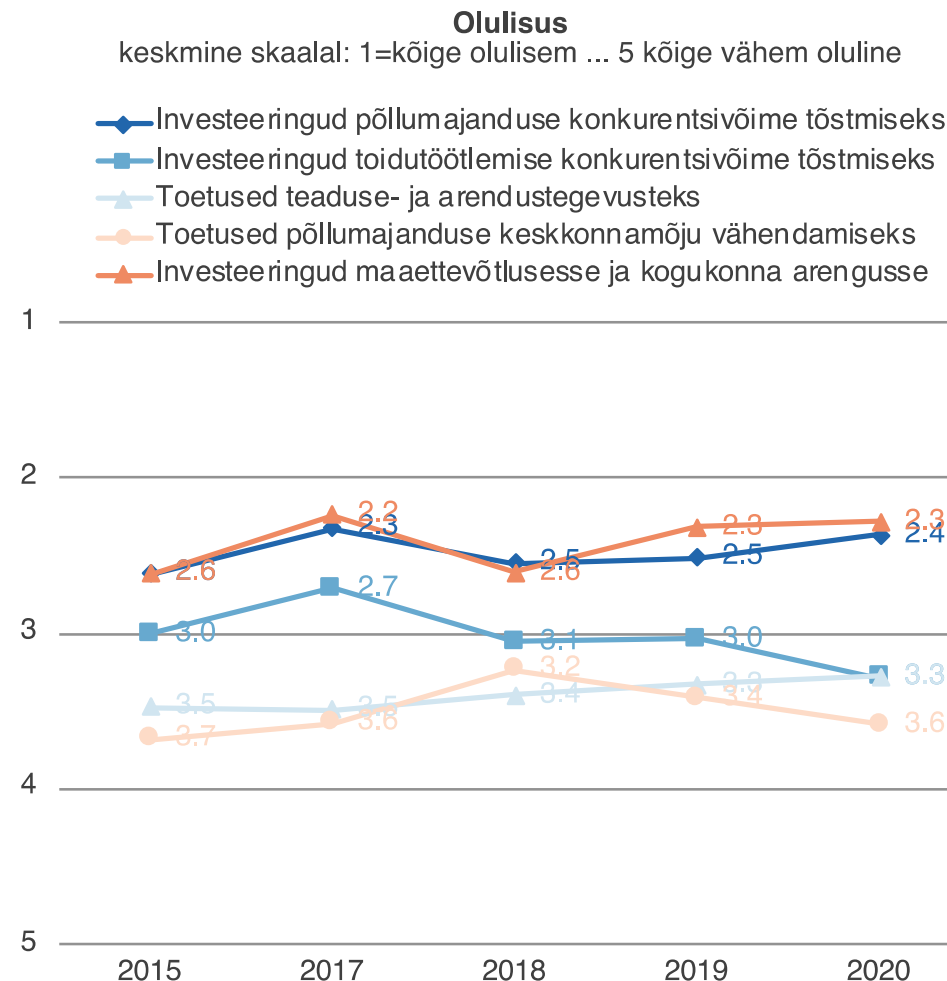
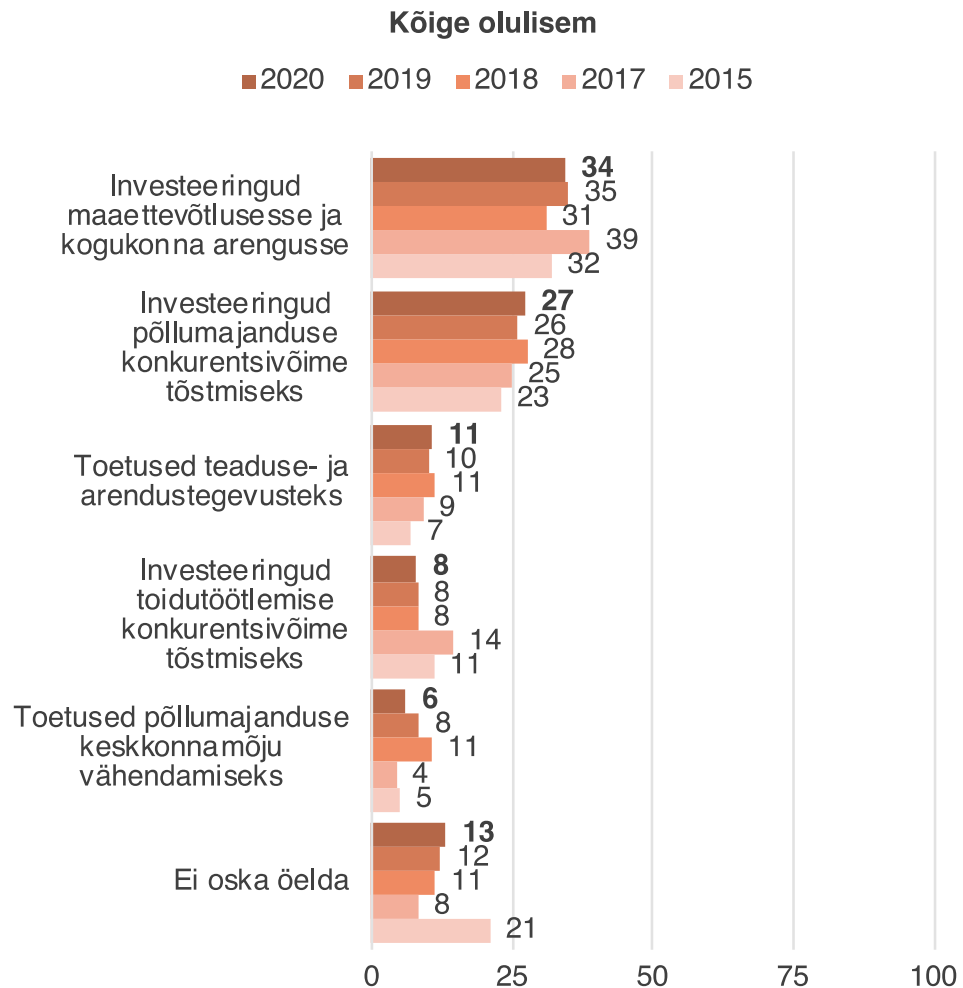
Maaelu

Teadlikkus põllumajandus- ja maaelutoetustest – Milliseid tegevusi on oluline toetada? (Slaid 22)

- Vastajaile esitati loetelu viie tegevusvaldkonnaga ja paluti järjestada valdkonnad lähtuvalt sellest, mille toetamist peetakse kõige olulisemaks.
- Kõige olulisemaks toetusvaldkonnaks pidasid elanikud sel aastal sarnaselt varasematele uuringutele **investeeringuid maaettevõtlusesse ja kogukonna arengusse** (kõige olulisemaks pidajaid 34%), kuid pea neljandik peab oluliseks ka **investeeringud põllumajanduse konkurentsivõime tõstmiseks**. Harvem peetakse oluliseks suunata maaelutoetusi esmajoones **teadus- või arendustegevustesse** (11%), **toidutöötlemise konkurentsivõime tõstmisesse** (8%) või **põllumajanduse keskkonnamõju vähendamisse** (6%).
- Taustrühmade võrdluses ilmnesid ka mõningad erinevused. Eesti rahvusest inimeste silmis oli kõige olulisemaks rahalist toetamist vajavaks valdkonnaks kõige sagedamini maaettevõtlus ja kogukonna areng (kõige olulisemaks pidas 39%), mitte-eestlaste arvates aga põllumajanduse konkurentsivõime tõstmine (34%). Lisaks peab noorim vanusegrupp, 15-29-aastased teistest märgatavalt olulisemaks toetusi teadus- ja arendustegevusteks (220%) kui ka toetusi põllumajanduse keskkonnamõjude vähendamiseks (15%).
- Võtmaks arvesse ka seda, kuidas järjestati tegevused olulisuse alusel, arvutasime välja millisele positsioonile vastajad antud tegevusvaldkonna keskmiselt järjestasid.
- Ka lähtuvalt keskmisest järjestusest valdkondade võrdluses, tähtsustatakse kõige enam toetuste suunamist investeeringutesse **investeeringutesse maaettevõtlusesse ja kogukonna arengusse** (keskmine positsioon 2,3) või **põllumajanduse konkurentsivõime tõstmiseks** (2,4). Ka varasemates uuringutes on need olnud kaheks kõige olulisemaks valdkonnaks, mille toetamist peetakse vajalikuks. Järgmisele positsioonile asetuvad keskmise tähtsustamise alusel võrdselt nii investeeringud **toidutöötlemise konkurentsivõime tõstmiseks** kui toetused **teadus- või arendustegevustesse** (mõlemal 3,3) ning kõige vähem olulisemaks investeeringuid **põllumajanduse keskkonnamõju vähendamisse** (3,6).
- Viimase kolme aasta jooksul on muutunud pisut ebaolulisemaks toetada esmajoones põllumajanduse keskkonnamõjude vähendamist.

Maaelu

Teadlikkus põllumajandus- ja maaelutoetustest – Milliseid tegevusi on oluline toetada?

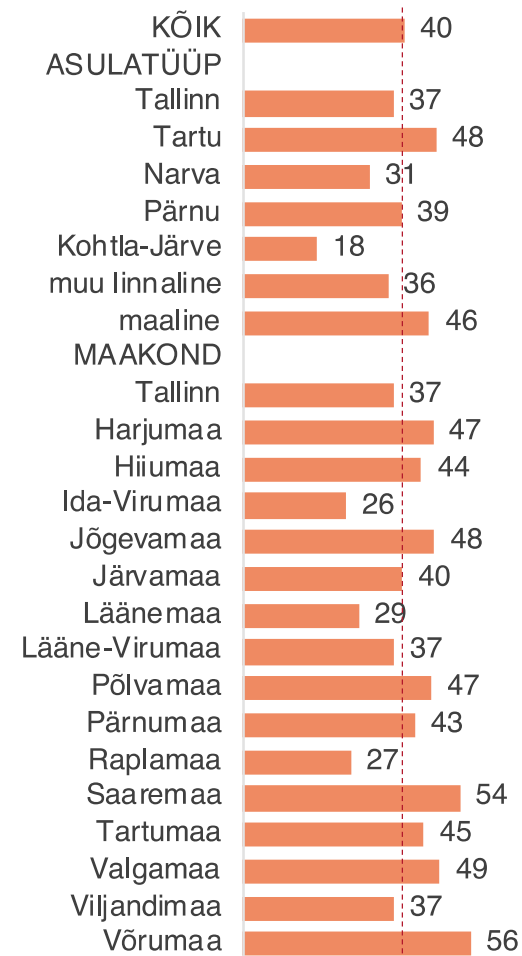
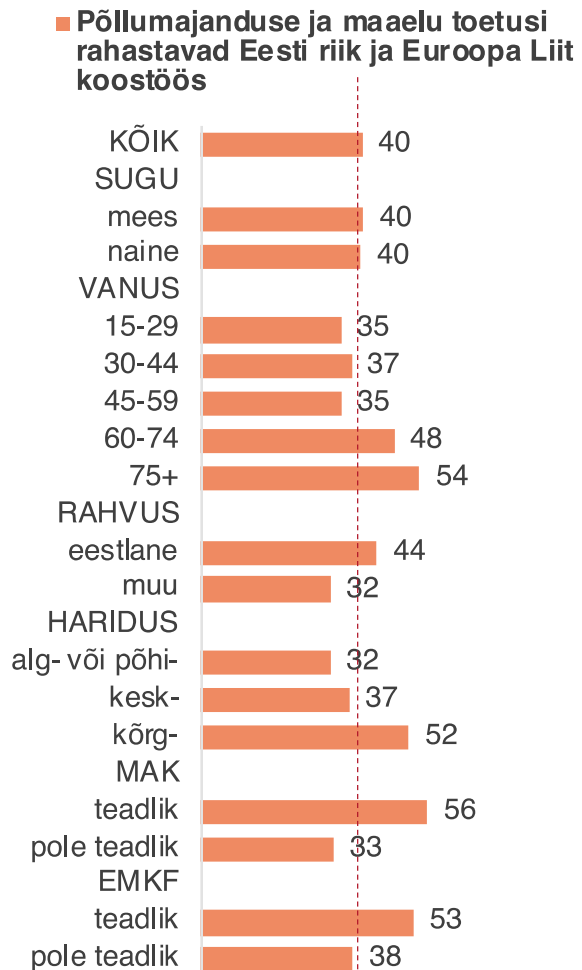
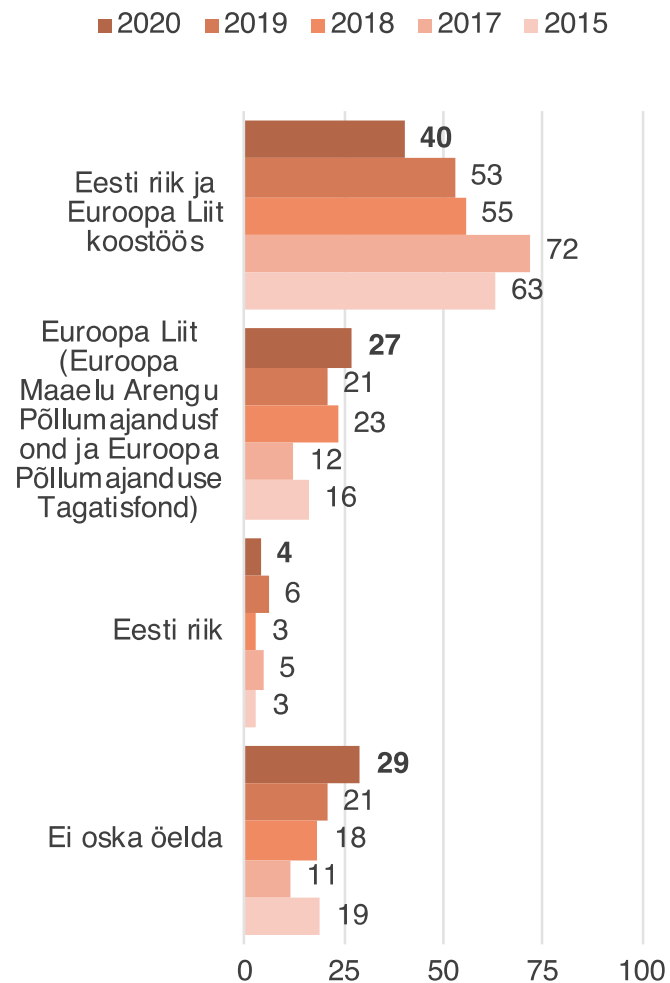
Maaelu

Teadlikkus põllumajandus- ja maaelutoetustest – Kes rahastab? (Slaid 24)

- Seda, et põllumajandus- ja maaelutoetusi rahastavad Eesti riik ja EL koostöös, teadis vaid 40% elanikest. Seda on lausa 13% vähem kui eelmisel aastal ja oluliselt vähem kui varasemates uuringutes.
- 27% elanikest arvas, et põllumajandus- ja maaelutoetusi rahastab ainult Euroopa Liit ja 4% pidas ainsaks toetuste rahastusallikaks Eesti riiki. Küsitletutest 29%-l puudus antud teemal selge arvamus (nende osakaal tõuseb).
- Teadlikkus sellest, et põllumajandus- ja maaelutoetusi rahastavad Eesti riik ja EL koostöös on keskmisest kõrgem:
 - üle 60aastaste,
 - eestlaste,
 - kõrgharidusega,
 - MAK-st kui ka EMKF-st teadlike,
 - maapiirkondade,
 - Võrumaa elanike,
 - pensionäride (50%) seas.
- Keskmisest harvemini on sellega kursis:
 - mitte-eestlased,
 - alg- või põhiharidusega,
 - Ida-Virumaa, sh Kohtla-Järve elanikud.

Maaelu

Teadlikkus põllumajandus- ja maaelutoetustest – Kes rahastab?

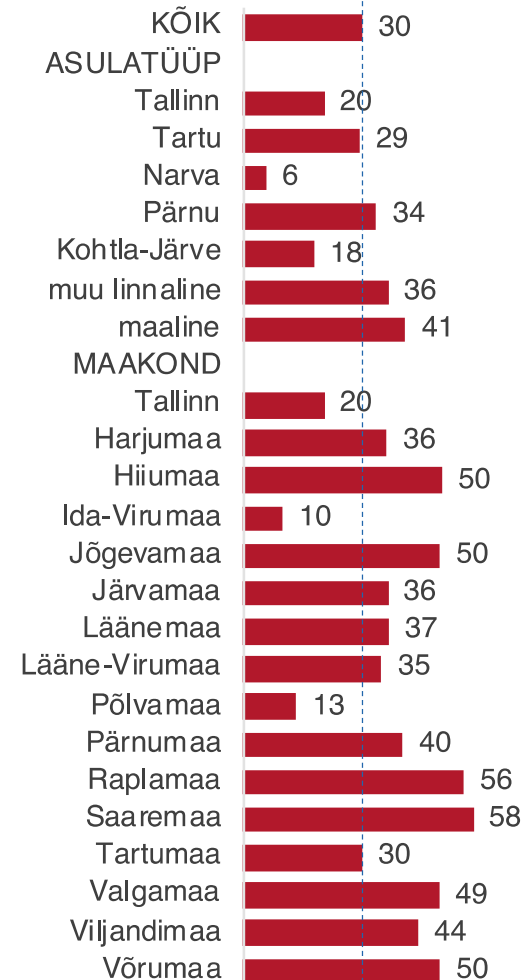
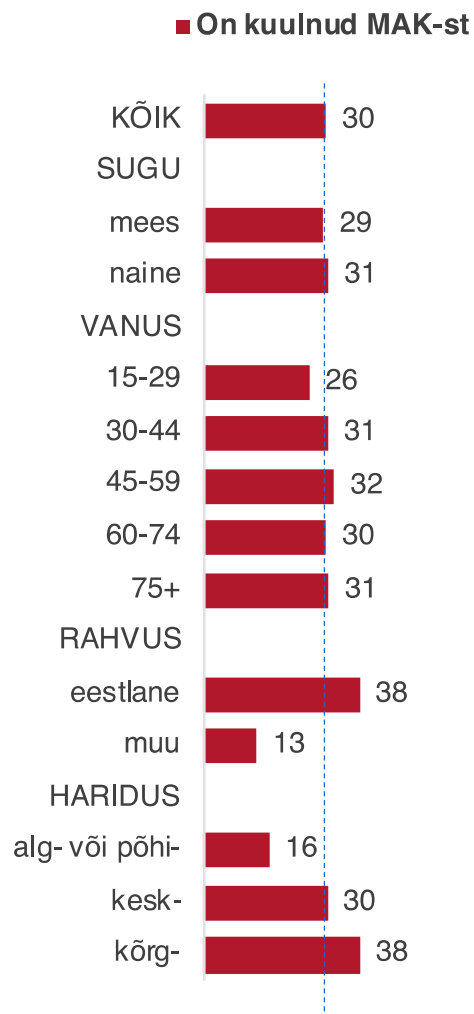
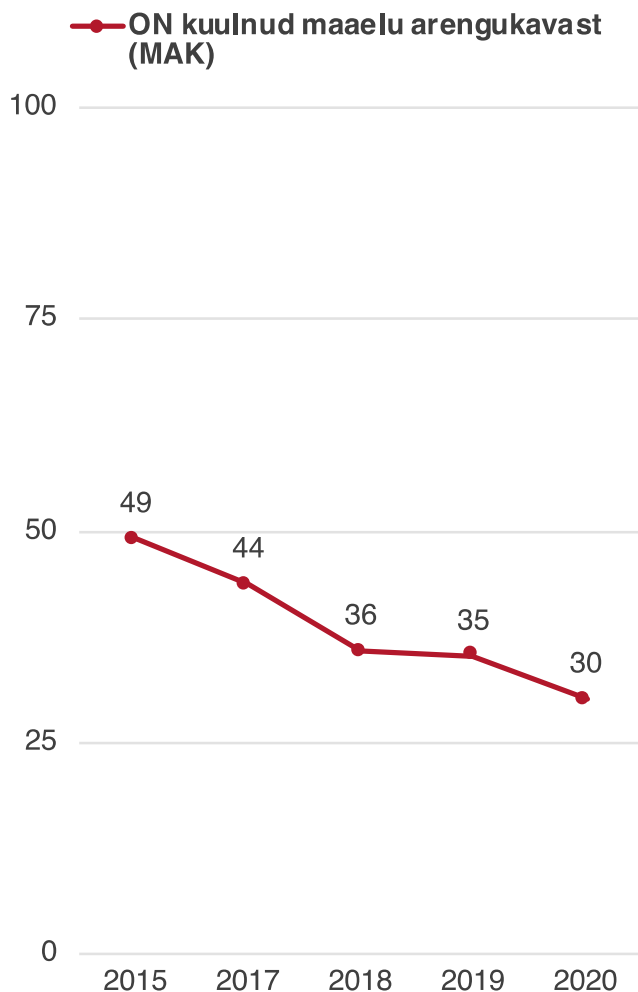
Maaelu

Maaelu arengukava (MAK) - Teadlikkus (Slaid 26)

- *Maaelu arengukava (MAK) on strateegiline programmdokument, mille alusel jagatakse ELi põllumajanduse ja maaelu arengu toetusi. Praeguseks on Eestis koostatud juba neljas maaelu arengukava, mis hõlmab perioodi 2014-2020. Sellele eelnesid liitumiseelse programmi SAPARD tarbeks loodud maaelu arengukava ning lõppenud perioodide 2004-2006 ja 2007-2013 arengukavad. Allikas: https://elik.nlib.ee/k-v-andmebaas/page/6/?kv_id=583&show_all=1*
- **Maaelu arengukavast on teadlik 30% elanikest.** Ajalises võrdluses on maaelu arengukavast teadlike inimeste osatähtsus pidevalt vähenenud.
- MAK-ist teadlike inimeste osatähtsus on keskmisest kõrgem:
 - eestlaste,
 - kõrgharidusega,
 - maapiirkondade elanike,
 - Rapla- ja Saare- ja Võrumaa elanike,
 - ettevõtjate, juhtide, tippspetsialistide (39%),
 - kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujate (neto enam kui 800-eurot pereliikme kohta kuus - 36%) seas.
- MAK-ist teadlike inimeste osatähtsus on keskmisest madalam:
 - mitte-eestlaste,
 - Tallinn ja Narva elanike,
 - Ida-virumaa ja Põlvamaa elanike,
 - (õli-)õpilaste (11%) ja mitte-töötava (18%) elanikkonna,
 - pigem madalamasee sissetulekugruppi kuulujate (neto vähem kui 500 eurot pereliikme kohta kuus – 21-22%) seas.

Maaelu

Maaelu arengukava (MAK) – Teadlikkus

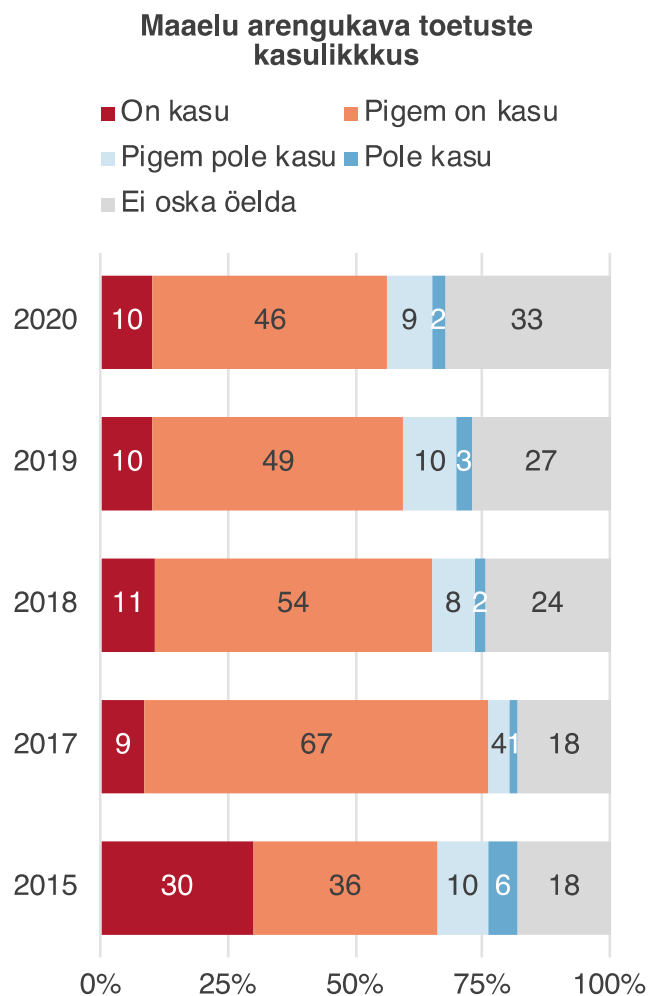
Maaelu

Maaelu arengukava (MAK) – Toetuste kasulikkus (Slaid 28)

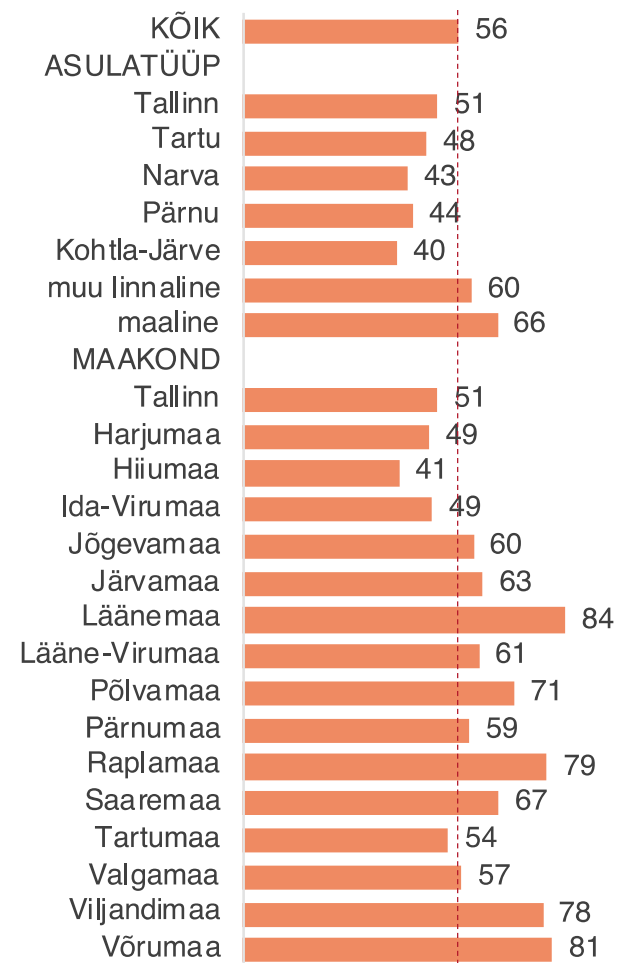
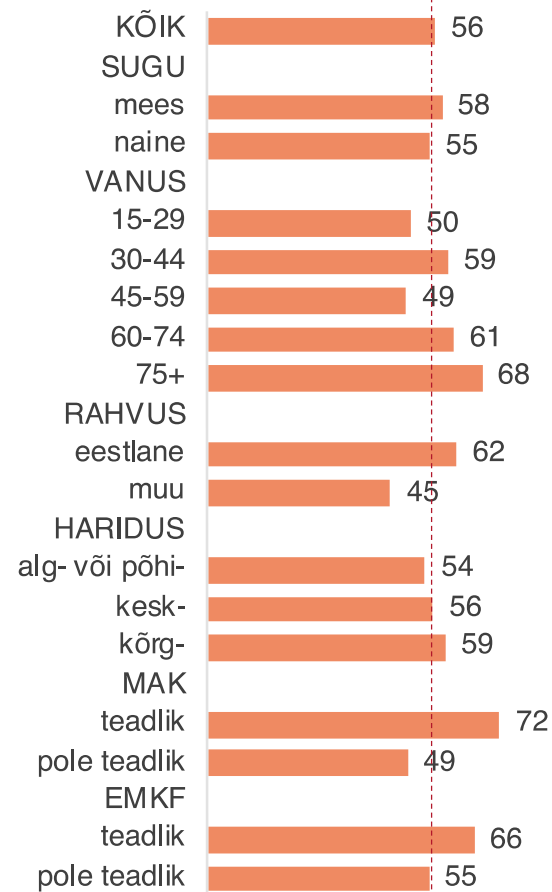
- 56% elanikest arvas, et MAK raames viimase nelja aasta jooksul antud toetustest on olnud Eesti maaelule kasu, sealjuures väga palju kasu nägi toetustest tõusvat 10% elanikest. Pigem kasutuks või kasutuks hindas toetusi kokku 11% elanikest ja kolmandik ei osanud arvamust avaldada.
- Tulenevalt sellest, et küsimuse sõnastus varasemates uuringutes on olnud erinev, pole tulemused otseselt võrreldavad ning peab arvestama võimalusega, et toimunud muutused võivad olla tingitud mitte niivõrd hoiakute muutumisest kui küsimuse sõnastuse muutmisest. Kuid üldisemas plaanis on siiski näha, et MAK raames antud toetusi kasulikuks pidajate osakaal on mõningases languses, samas on see osaliselt seotud ka teadlikkuse vähenemisega.
- MAK raames antavaid toetusi hindasid kasulikuks keskmisest sagedamini:
 - üle 75-aastased,
 - eestlased,
 - MAK-ist teadlikud,
 - maapiirkondade,
 - Lääne-, Rapla-, Viljandi- ja Võrumaa elanikud,
 - pigem madalamasse sissetulekugruppi kuulujad (neto 401-500 eurot pereliikme kohta kuus - 64%).
- MAK-i raames antavaid toetusi hindasid kasulikuks keskmisest harvemini:
 - 45-59-aastased,
 - mitte-eestlased,
 - Tallinna, kuid ka teiste suuremate linnade,
 - Harju-, Hiiu- ja Ida-Virumaa elanikud,
- Inimestest, kes MAK-ist eelnevalt kuulnud ei olnud, jättis 38% toetuste kasulikkuse küsimusele vastuse andmata.

Maaelu

Maaelu arengukava (MAK) – Toetuste kasulikkus

MAK-st tehtud toetustest on olnud kasu

2020 ja 2019: „Kuivõrd on Teie arvates viimase nelja aasta jooksul maaelu arengukava raames antud toetustest olnud Eesti maaelule kasu?“

2018: „Kas Teie arvates on viimase nelja aasta jooksul maaelu arengukava raames antud toetustest olnud Eesti maaelule kasu?“

2017: „Kas Teie arvates perioodil 2014-2020 maaelu arengukavast tehtavad toetused on Eesti maaelule kasulikud?“

2015: „Kas alates 2007. aastast maaelu arengukava raames antud põllumajandus- ja maaelutoetused on Teie hinnangul aidanud kaasa Eesti põllumajanduse ja maaelu arengule?“

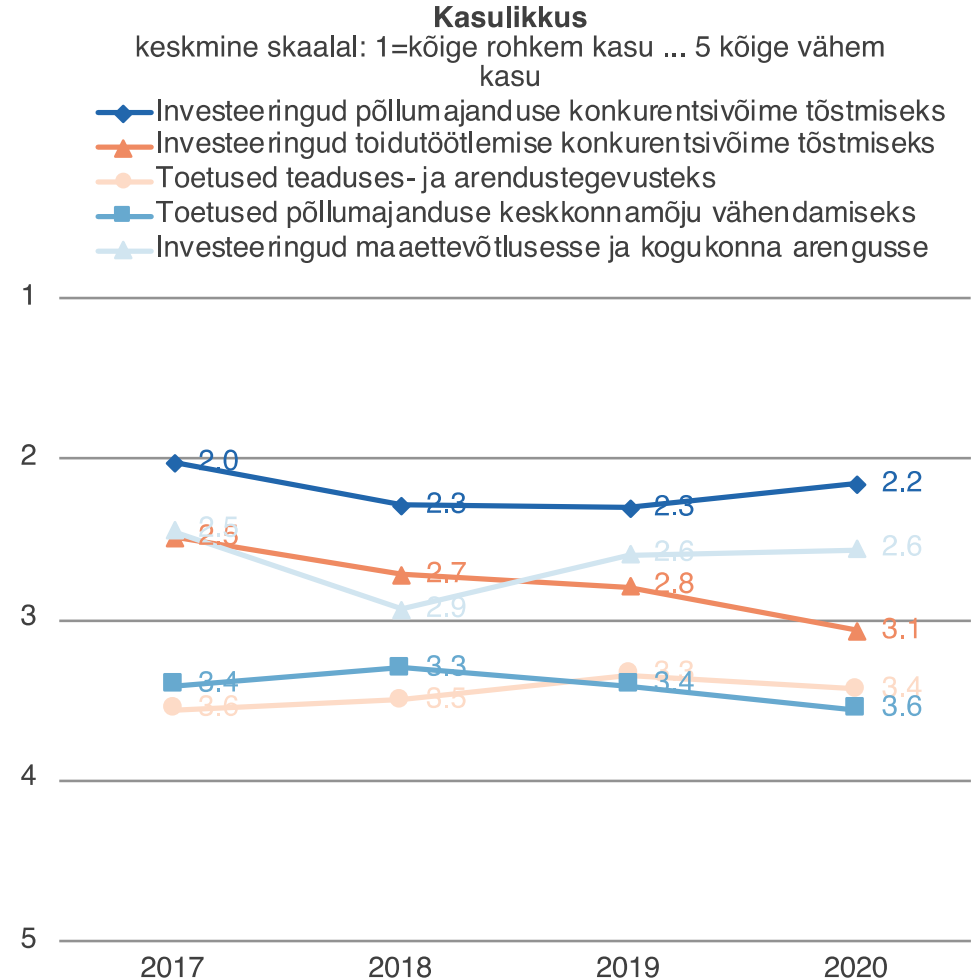
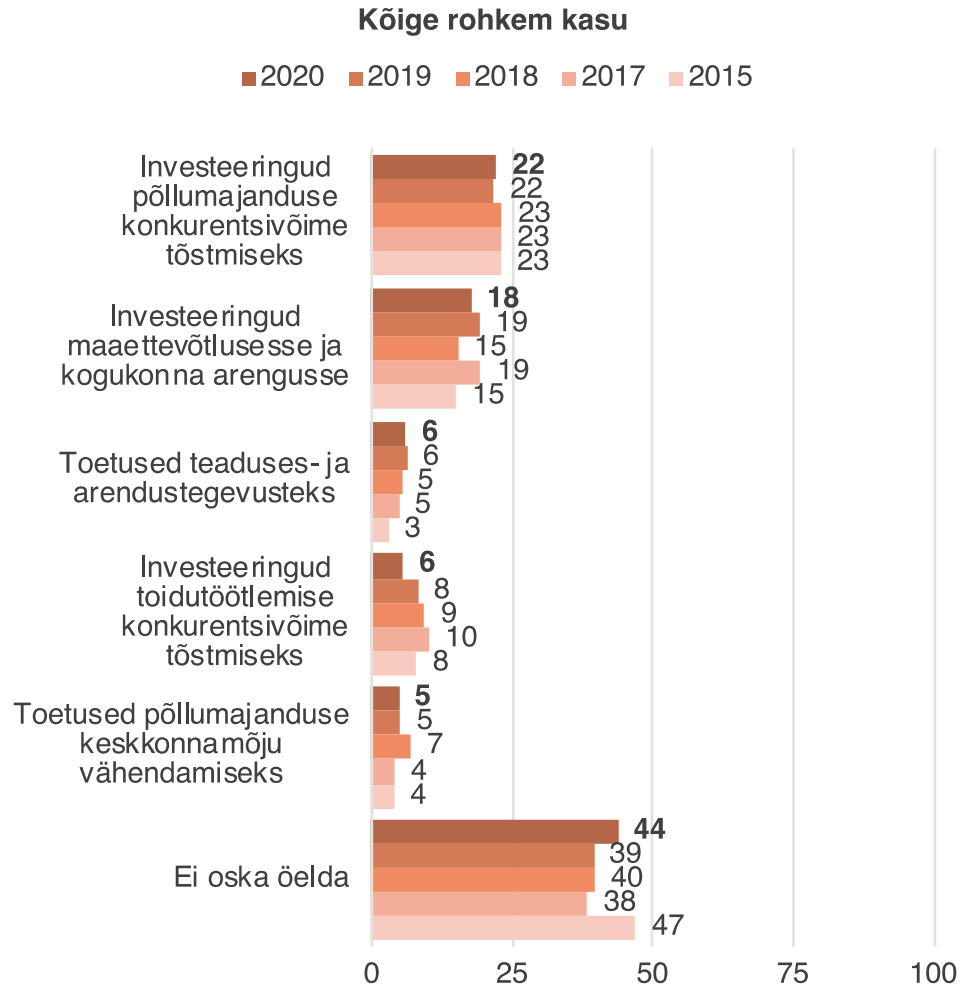
Maaelu

Maaelu arengukava – Toetuste kasulikkus (Slaid 29)

- Lisaks küsiti vastajailt, milliste valdkondade toetamisest on olnud kõige rohkem kasu. Vastajaile esitati viis valdkonda ja paluti need järjestada tähtsuse alusel.
- Sarnaselt varasematele uuringutele arvati kõige sagedamini, et enim kasu on olnud **põllumajanduse konkurentsivõime tõstmise toetamisest** (22%) või **maatevõtluse ja kogukonna arengu toetamisest** (18%). Need olid ka valdkonnad, mille toetamist hindasid elanikud kõige olulisemaks, küll vastupidises järjekorras.
- Harvem nähti suurimat kasutegurit **toidutöötlemise konkurentsivõime tõstmise toetamisest** (6%), **teaduse- või arendustegevuste toetamisest** (6%) või **põllumajanduse keskkonnamõju vähendamise toetamisest** (5%). Märkimisväärne osa küsitletutest (44%) ei osanud toetuste kasutegurit valdkondade lõikes aga üldse hinnata.
- Varasemaga võrreldes ei ole olulisi muutusi täheldada üheski vastuses.
- Võtmaks arvesse ka seda, kuidas reastati valdkonnad toetustest tõusnud kasuteguri alusel teiseks, kolmandaks, neljandaks ja viiendaks, arvatati iga valdkonna puhul välja selle keskmine järjestus, st millisele positsioonile vastajad antud tegevusvaldkonna keskmiselt järjestasid.
- Ka keskmiste võrdlemisel on näha, et keskmiselt kõige enam kasu on inimeste arvates tõusnud investeeringutest põllumajanduse konkurentsivõime tõstmisesse (2,2 positsioonile), järgmisena maatevõtlusesse ja kogukonna arengusse (2,6) ja investeeringutest toidutöötlemise konkurentsivõime tõstmisesse (3,1), keskmiselt kõige vähem on inimeste arvates aga kasu toonud toetused põllumajanduse keskkonnamõju vähendamisse (3,6) või teadus- ning arendustegevustesse (3,4).
- Võrreldes varasemaga tähtsustatakse nüüd vähem kasu toovana **investeeringuid toidutöötlemise konkurentsivõime tõstmisesse**.

Maaelu

Maaelu arengukava - Toetuste kasulikkus

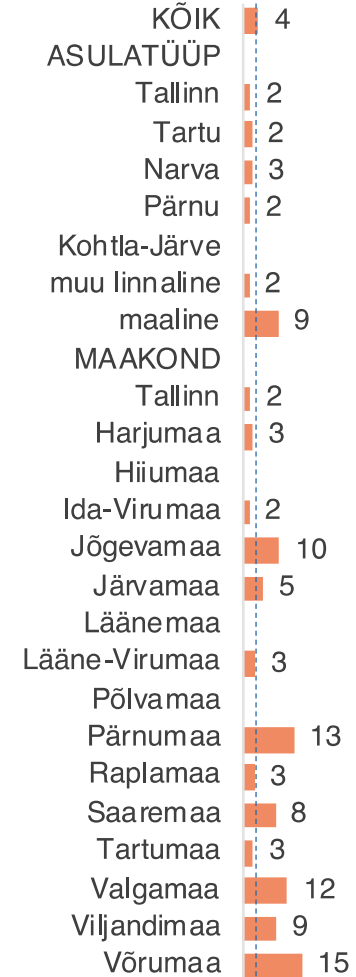
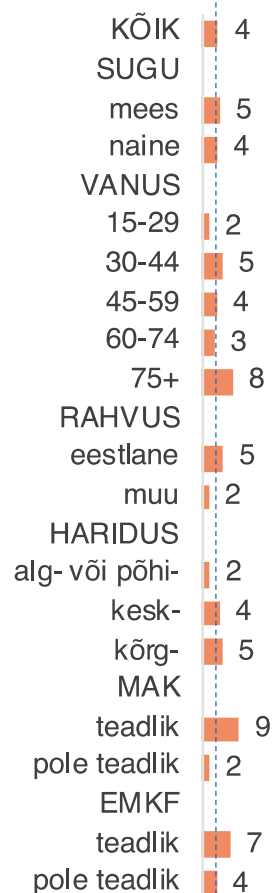

Maaelu

Maaelu arengukava - toetuse taotlemine

- MAK raames antud põllumajandus- ja maaelutoetusi on taotlenud kokku 4% elanikkonnast, so ~ 46 900 ± 13 500 inimest.
- Taotlejate seas on keskmisest enam maapiirkondade ja Pärnumaa elanikke.
- Taotlejatest 85% on toetust ka saanud (~ 40 100 ± 12 500 inimest), ülejäänud jäänud ilma.

■ On toetust taotlenud

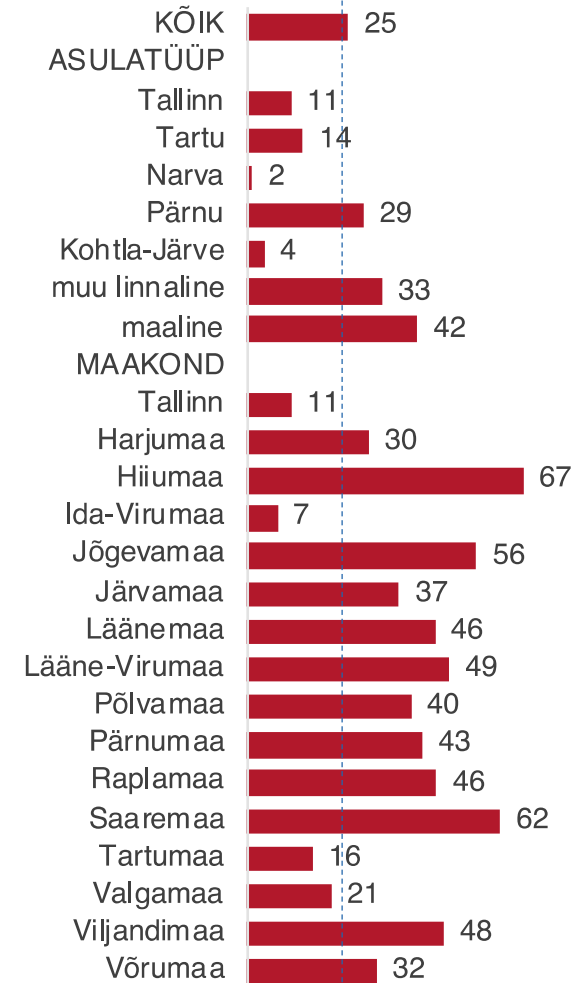
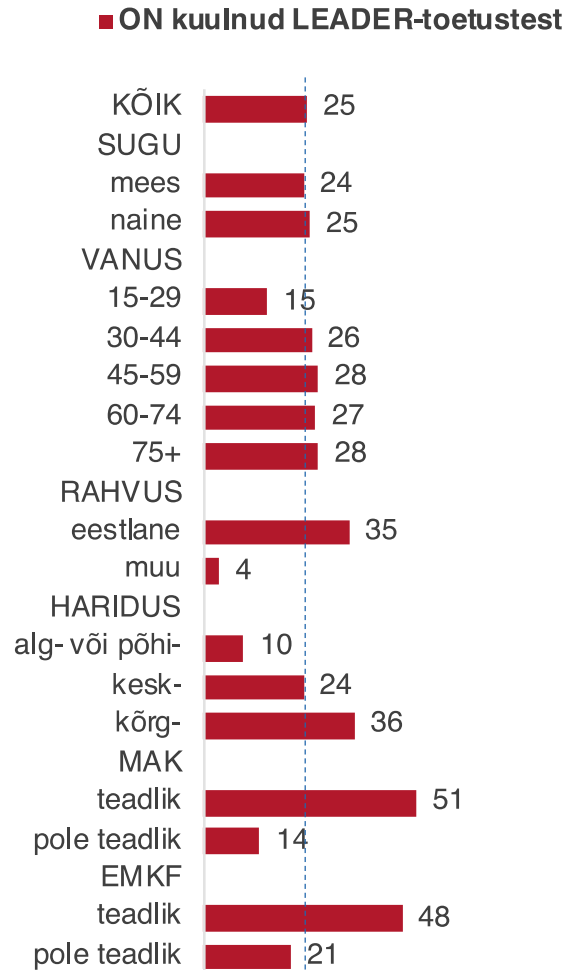
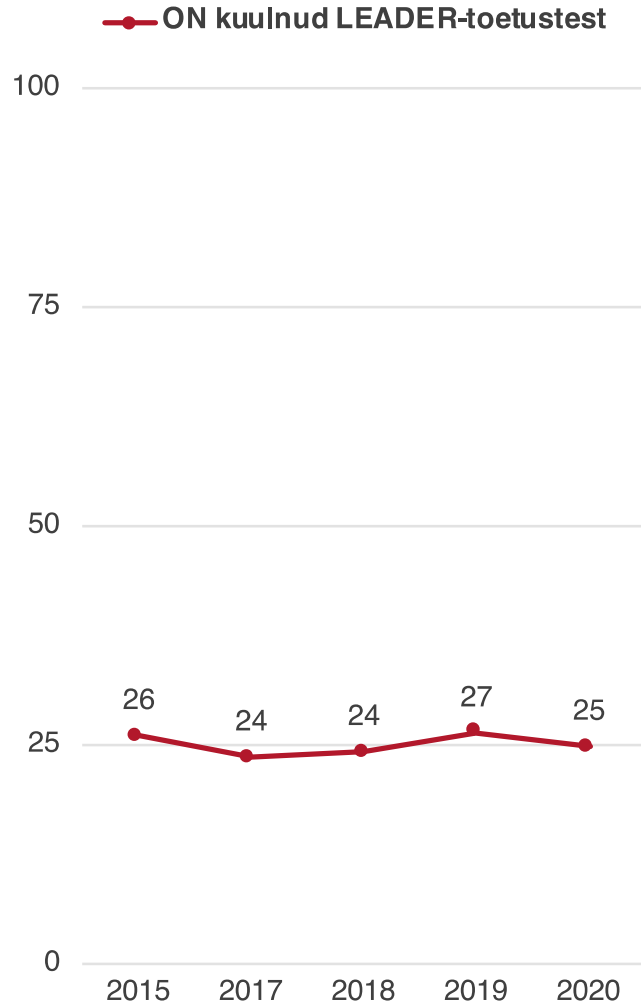
Maaelu

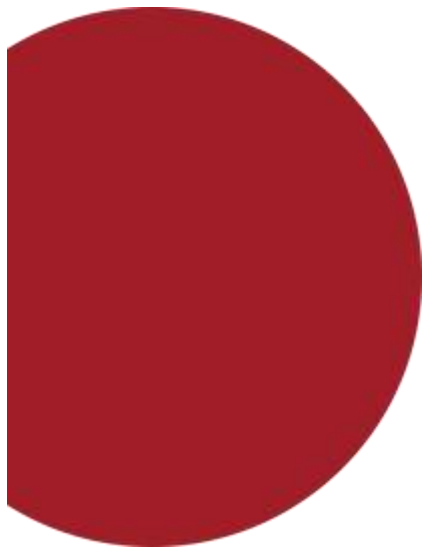
Teadlikkus LEADER-toetustest (Slaid 33)

- LEADER on Euroopa Liidu ühenduse algatusprogramm, mille eesmärk on edendada kohalikku elu maapiirkonnas läbi kohaliku tasandi koostöö, aidates luua kohalikel partnerlustel põhinevaid maaelu arengustrateegiaid. LEADER-toetusi jagatakse Eesti maaelu arengukava 2014–2020 raames ning nende eesmärk on edendada kohalikku algatust. Allikas: <https://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/maaettevotlus-ja-maaelu/leader>
- LEADER-toetustest on kuulnud 25% elanikest. Varasemalt on antud näitaja olnud sarnane (24-27%).
- Keskmisest kõrgem on LEADER-toetustest teadlike inimeste osatähtsus:
 - eestlaste,
 - kõrgharidusega,
 - MAK-ist kuulnute,
 - Väiksemate linnaliste kui ka maapiirkondade,
 - Hiiu-, Jõgeva-, Lääne-Viru-, Pärnu-, Rapla-, Saare- ja Viljandimaa elanike,
 - pigem kõrgemasse sissetulekugruppi kuulujate (neto üle 500 eurot pereliikme kohta kuus – 31-33%),
 - ettevõtjate, juhtide, tippspetsialistide (36%) seas.
- Teadlikkus LEADER-toetustest on keskmisest madalam:
 - 15-29-aastaste,
 - mitte-eestlaste,
 - alg- või põhiharidusega,
 - Tallinna ja teiste suuremate linnade (va Pärnu),
 - Ida-Virumaa ja Tartumaa elanike,
 - (üli-)õpilaste (3%) seas.

Maaelu

Teadlikkus LEADER-programmi toetustest

Kalandus

Kalandus

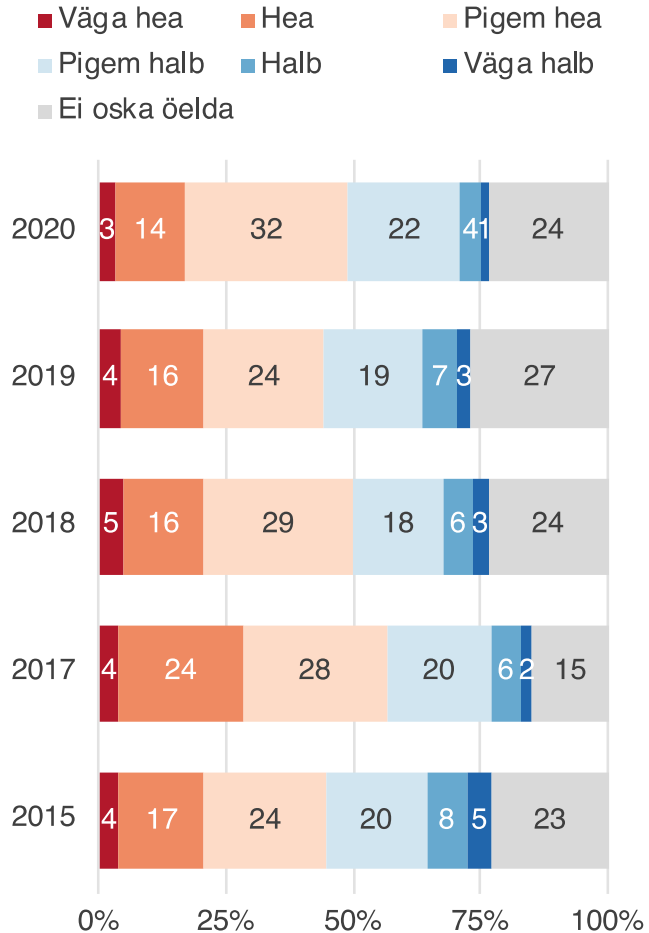
Maine (Slaidid 36 ja 37)

- Kutselise kalanduse üldist mainet hindas positiivselt 49% ja negatiivselt 27% elanikest, hinnangut ei osanud anda pea kolmandik. Keskmise hinne 6-sel skaala, kus 6 oli positiivseim hinnang, oli 3,82.
- Hinnang kutselise kalanduse mainele on ajalises võrdluses hetkel keskmisel tasemel; oluliselt madalam oli see 2015. aastal (3,71), kõrgem aga 2017. aastal (3,92).
- Taustrühmade võrdluses on kutselise kalanduse mainele positiivse hinnangu andnute osatähtsus keskmisest kõrgem:
 - EMKF-st teadlike,
 - oskustöölise, operaatorite (61%) seas.
- Keskmisest harvemini andsid kutselise kalanduse mainele positiivse hinnangu:
 - üle 60-aastased,
 - lihttöölised (30%), mitte-töötavad (37%) ja pensionärid (42%).
- Võrreldes teiste valdkondadega oli kutselise kalanduse valdkonna puhul enam neid, kes valdkonna mainet hinnata ei osanud (Slaid 37). Valdkonna mainele positiivse hinnangu andnute suhtarv kõigist sisulise hinnangu andnutest oli kutselise kalanduse valdkonna puhul siiski pea sama suur kui teiste valdkondade puhul. Sama kinnitavad ka keskmised hinnangud. See tähendab, et jättes kõrvale selge arvamuseeta inimesed, on kutselise kalanduse maine (keskmise hinne 3,82) võrreldes maa- ja põllumajanduse valdkonnaga sarnane (vastavalt 3,95 ja 4,03), kuid maaelu maine (3,76) jääb madalamaks.

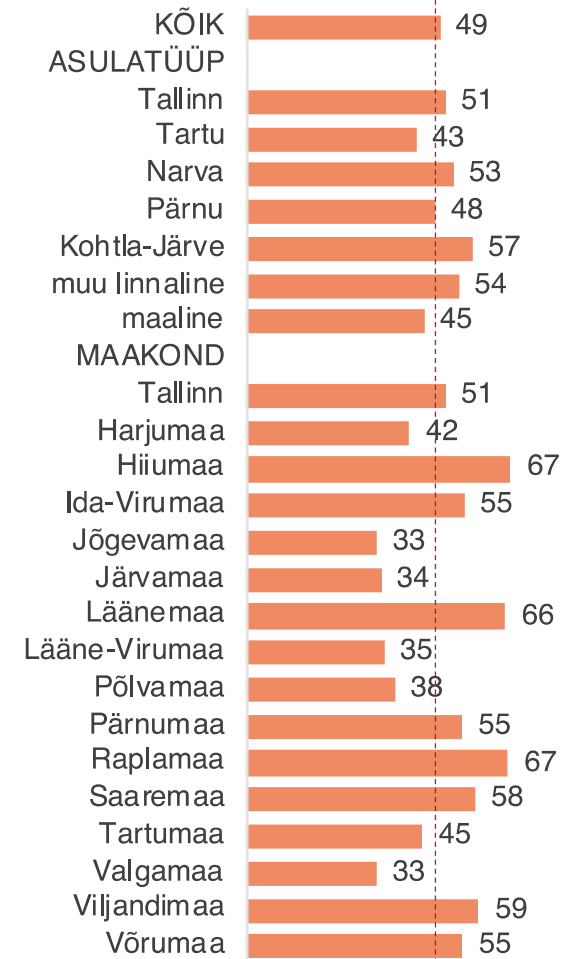
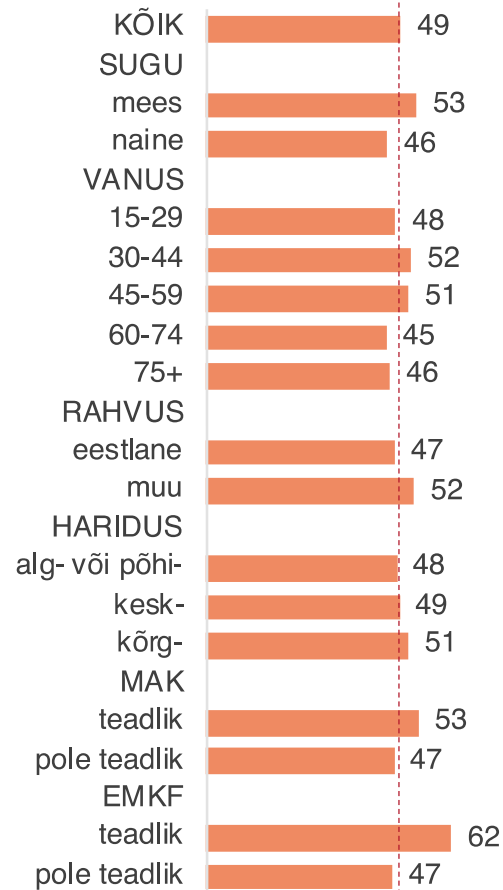
Kalandus

Maine

Kalanduse maine

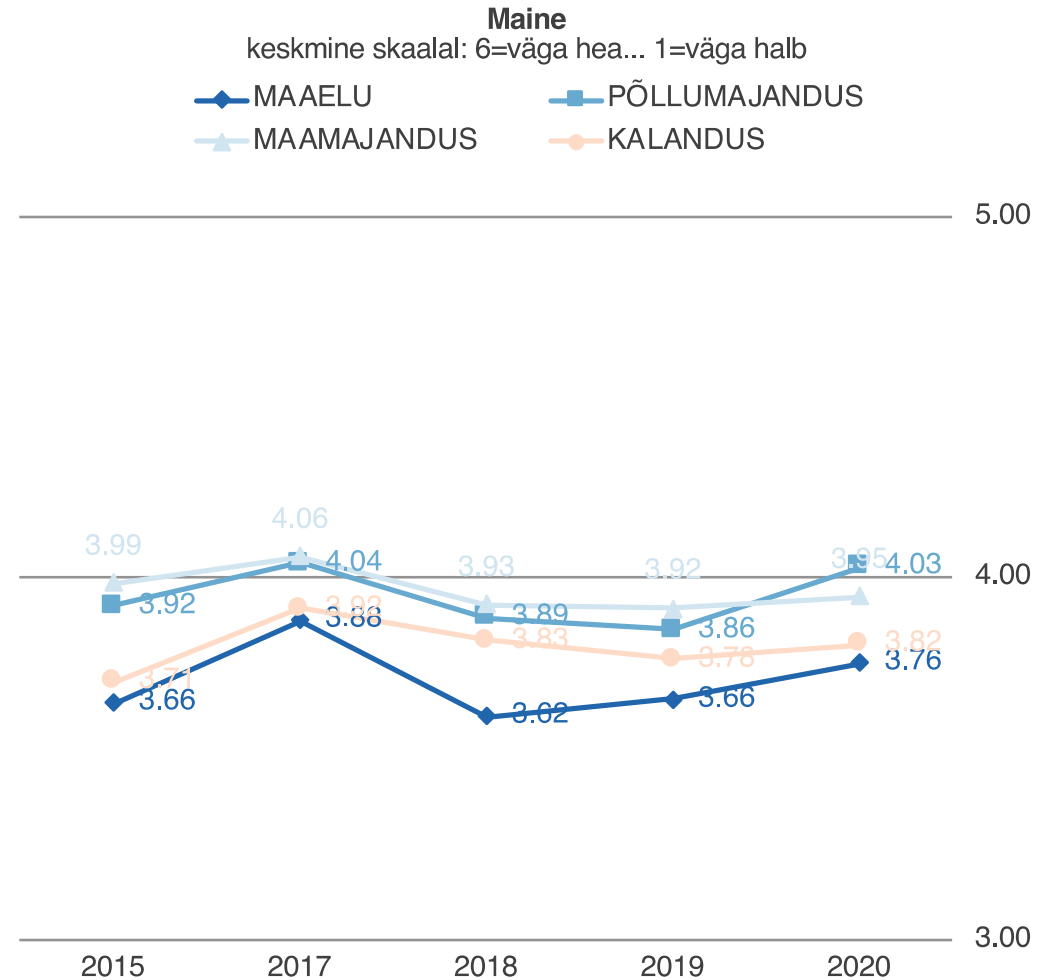
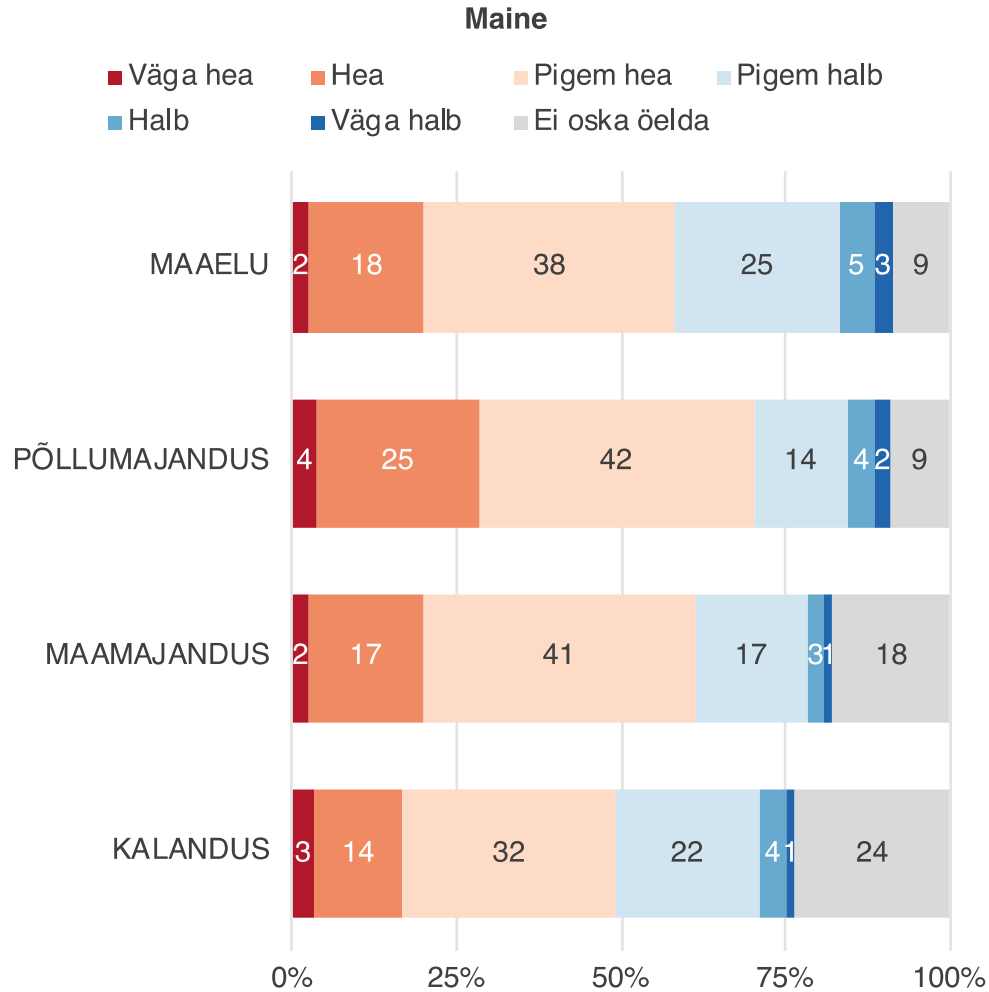

Kalanduse maine on hea

Kalandus

Maine

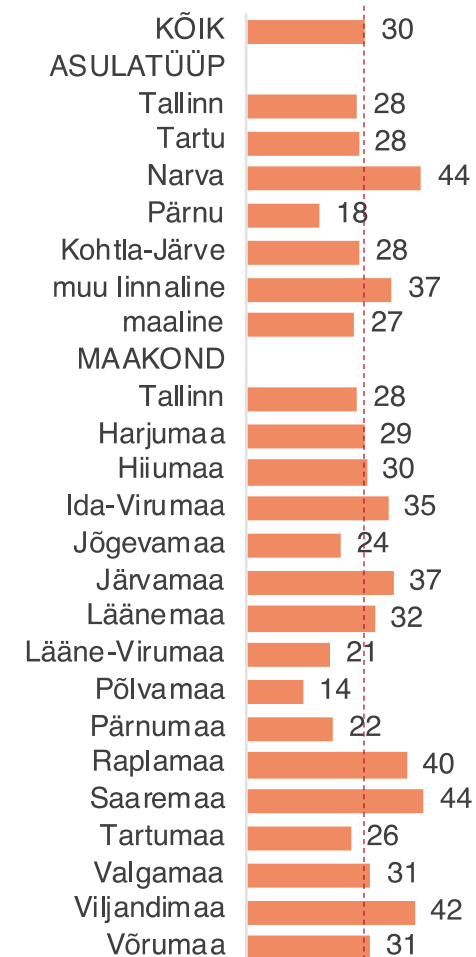
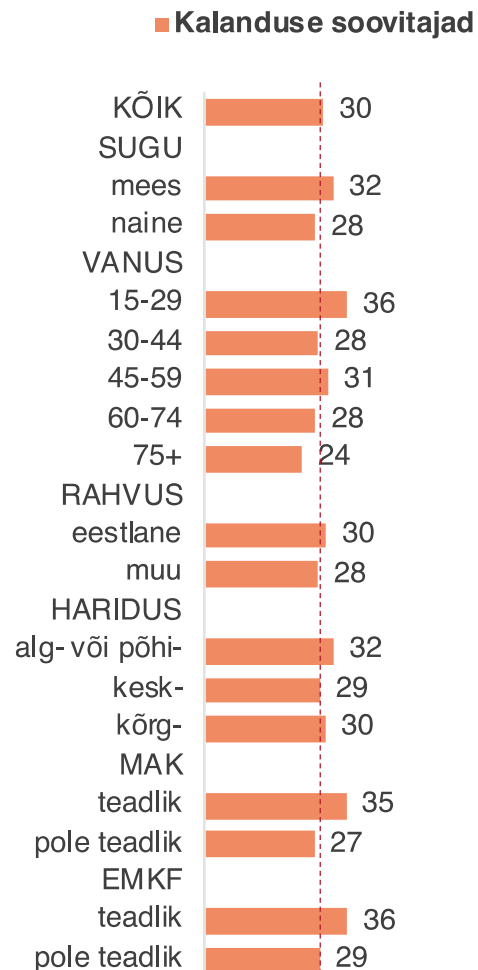
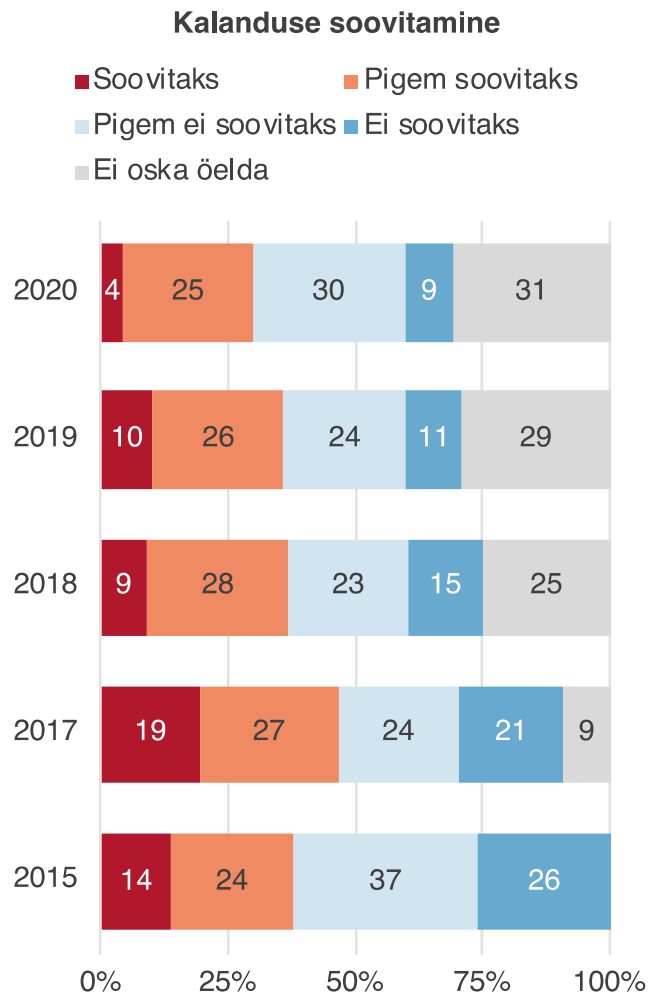
Kalandus

Kalanduse soovitamine (Slaid 39)

- Sarnaselt maaelu valdkonnale esitati ka kalandusvaldkonna kohta küsimus, kas juhul, kui mõni vastajale lähedane inimene plaaniks end selle valdkonnaga siduda, vastaja talle seda soovitaks või mitte.
- Arvamused jagunesid siin võrdselt pooleks: **30% elanikest toetaks oma lähedase otsust end kalandusvaldkonnaga siduda ja 39% seda ei teeks.** 31% ei osanud antud küsimusele vastata. Vastata mitte osanute osakaal on suurenenemas (2015. aastal vastust „ei oska öelda“ ankeedis polnud).
- Varasemate uuringutega võrreldes on soovitajate ja mitte-soovitajate proportsioonid olnud pea võrdsed, nüüd aga on ülekaalus mitte-soovitajate oma.
- Taustrühmade võrdluses on valmidus kalandusvaldkonda soovitada keskmisest kõrgem:
 - Narva ja väiksemate linnaliste piirkondade,
 - Saaremaa elanike seas.

Kalandus

Kalanduse soovimine

Kalandus

Kalanduse perspektiivikus (Slaid 41)

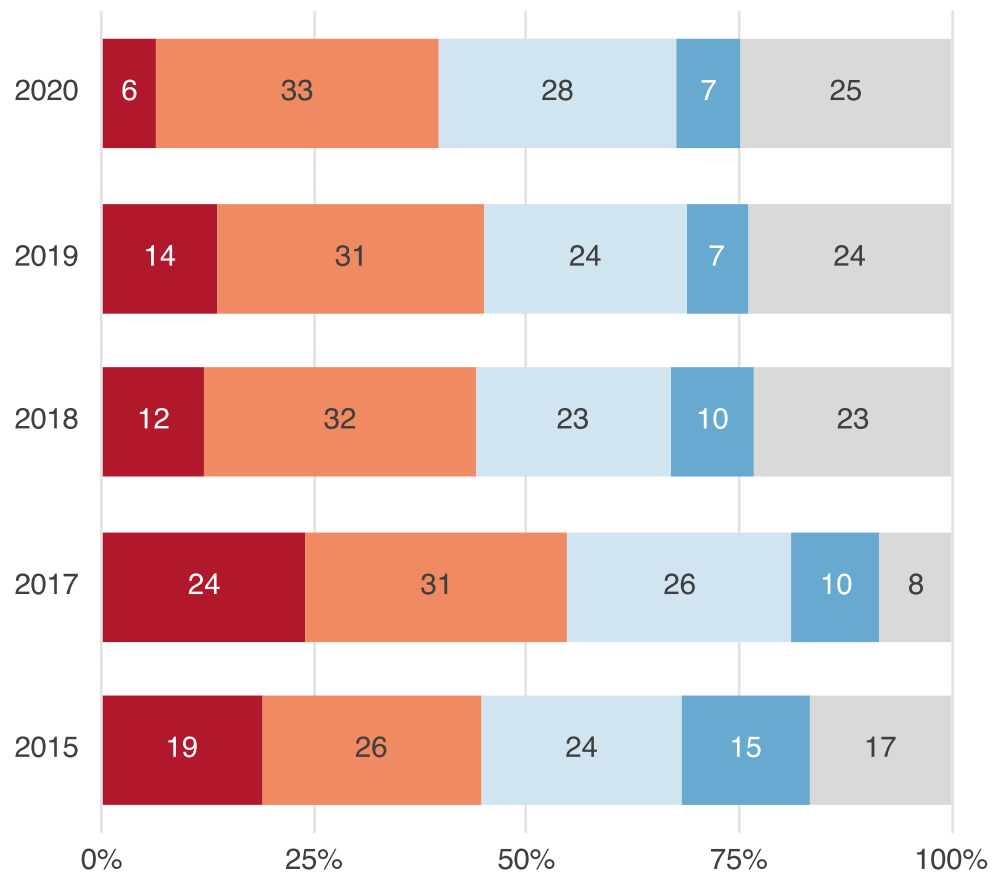
- Sarnaselt põllumajandusele ja maamajandusele küsiti vastajailt, kas kalandus on ettevõtjatele ja töötajatele/töövõtjatele perspektiivikas tegevusala.
- Sarnaselt põllumajanduse valdkonnale hinnatakse ka **kalanduse valdkonda sagedamini perspektiivikaks ettevõtjate jaoks, harvemini töövõtjate jaoks**. Siiski jäävad hinnangud kalanduse perspektiivikusele pisut alla hinnangutele, mis anti põllumajanduse ja maaettevõtluse perspektiivikusele.
- **Ettevõtjatele perspektiivikaks peab kalandust 39% elanikest (varasemates uuringutes 44-55%), töövõtjate jaoks vastavalt 34% (varasemates uuringutes 37-50%).** Mitteperspektiivikaks peab kalandust ettevõtjate jaoks 36% elanikest (varasemalt 31-39%), töövõtjate jaoks aga 40% (varasemalt 33-43%).
- Võrreldes varasemate uuringutega on oluliselt vähenenud nende osakaal, kes peavad kalandust väga perspektiivikaks (nüüdseks on neid vaid 5-6%).
- Kalandust peavad ettevõtja kui ka töövõtja jaoks perspektiivikaks keskmisest sagedamini:
 - mitte-eestlased (vastavalt 49% ja 40%),
 - Narva (vastavalt 62% ja 57%) ja väiksemate linnaliste piirkondade (vastavalt 50% ja 44%) elanikud).
- Kalandust peavad ettevõtja jaoks lisaks perspektiivikaks veel:
 - kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujad (neto üle 800 eurot pereliikme kohta kuus – 46%),
 - oskustöölised, operaatorid (49%).

Kalandus

Kalanduse perspektiivikus

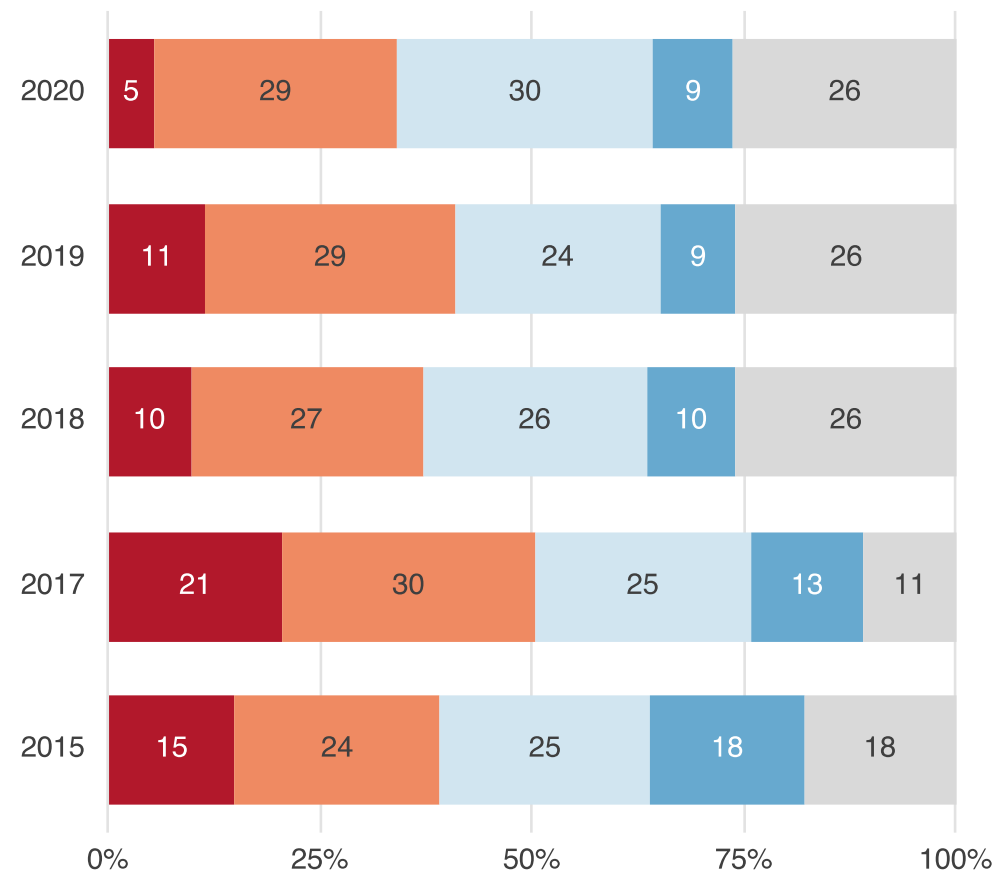
Kalanduse perspektiivikus ettevõtjatele

■ jah ■ pigem jah ■ pigem ei ■ ei ■ ei oska öelda

Kalanduse perspektiivikus töötajatele/töövõtjatele

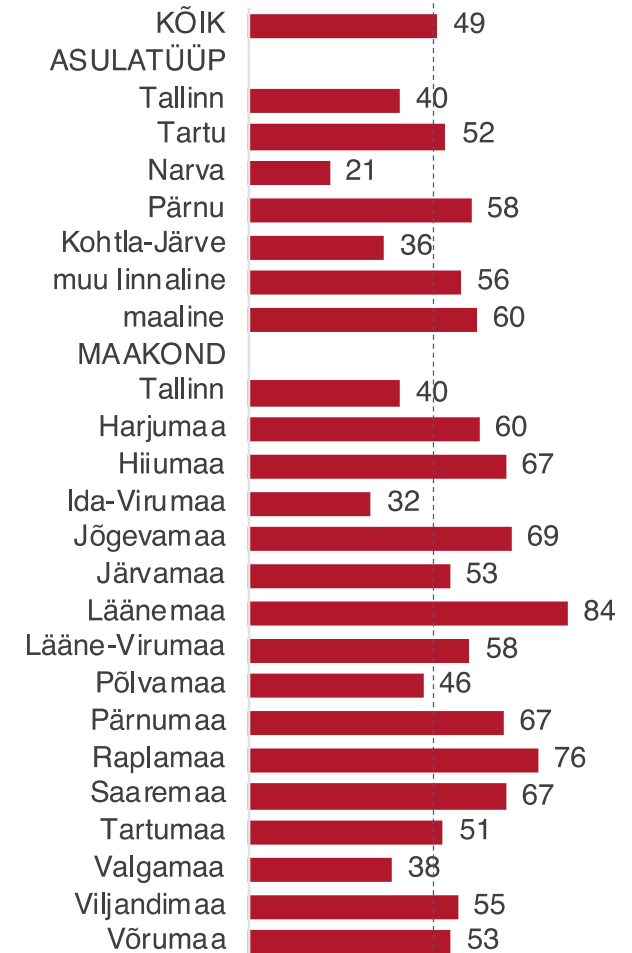
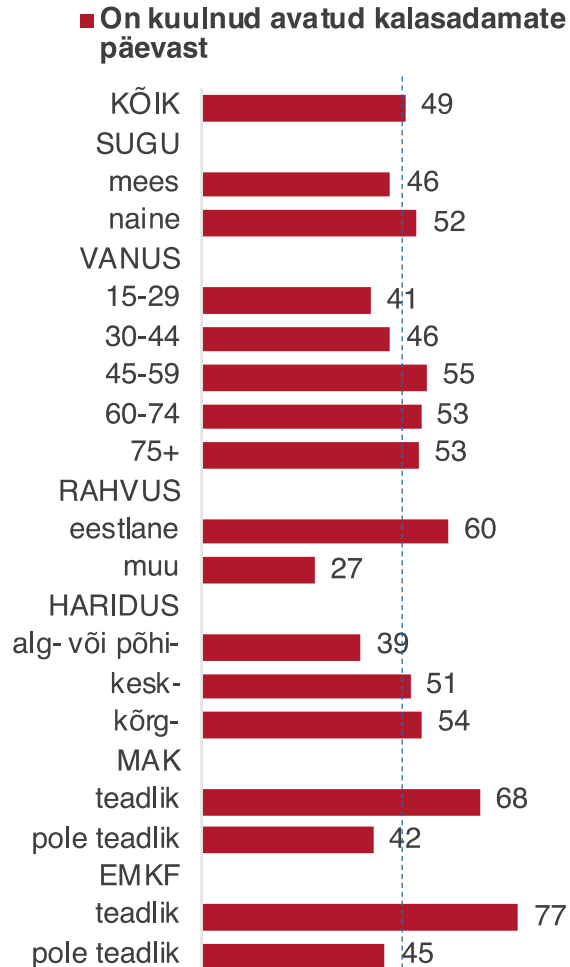
■ jah ■ pigem jah ■ pigem ei ■ ei ■ ei oska öelda

Kalandus

Teadlikkus kalasadamate päevast (Slaid 44)

- Avatud kalasadamate päevadest on kuulnud 49% üle 15-aastasest elanikkonnast. Eelmisel aastal oli vastav näitaja 53%.
- Sagedamini on kuulnud avatud kalasadamate päevadest:
 - eestlased,
 - teadlikud nii MAK-st kui ka EMKF-st,
 - maapiirkondade,
 - Harju-, Lääne-, Pärnu-, Rapla- ja Saaremaa elanikud,
 - pigem kõrgemasse sissetulekugruppi kuulujad (neto üle 500 eurot pereliikme kohta kuus – 54-57%),
- Harvemini on kuulnud neist:
 - 15-29-aastased, sh (üli-)õpilased (30%).
 - mitte-eestlased,
 - Tallinna ja Ida-Virumaa (sh Narva ja Kohtla-Järve) elanikud.

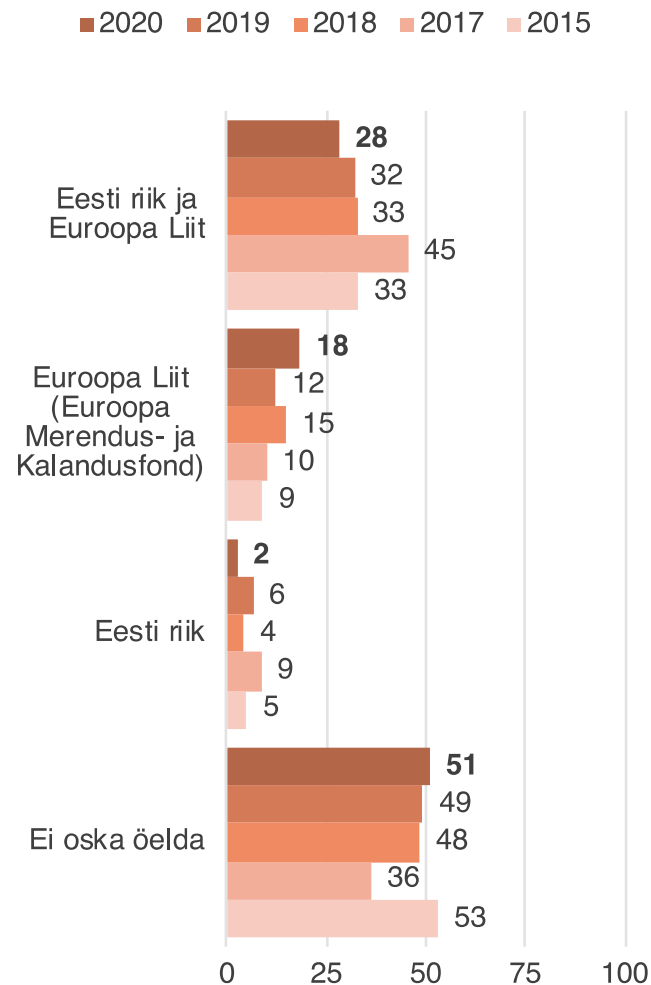
Kalandus

Teadlikkus kalanduse toetustest – Kes rahastab? (Slaid 44)

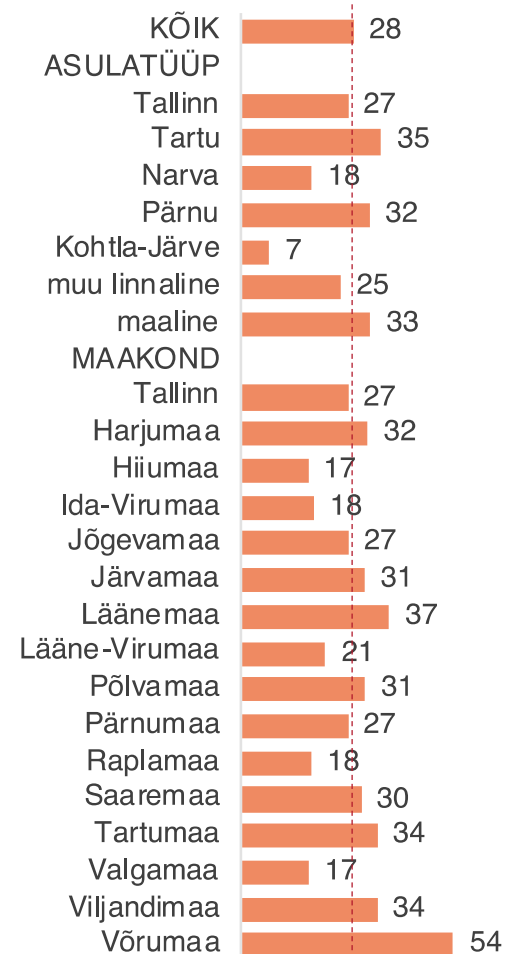
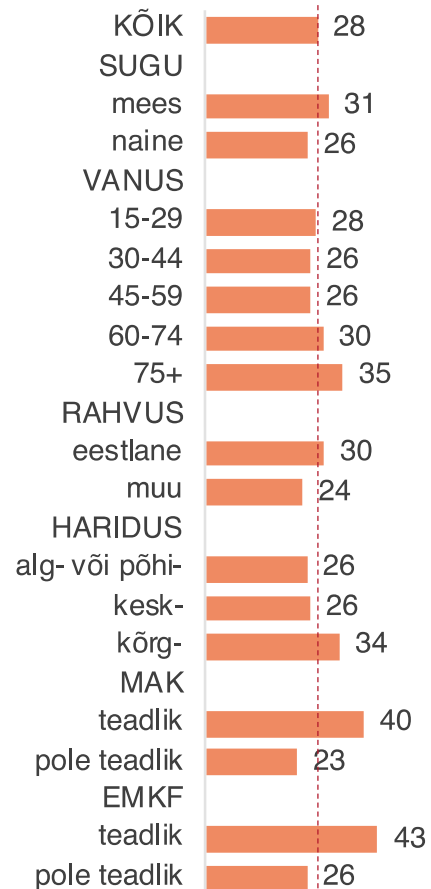
- Vastajailt küsiti, kas neile teadaolevalt rahastab Eesti kalandussektorile antavaid toetusi Eesti riik, Euroopa Liit (Euroopa Merendus- ja Kalandusfond) või Eesti riik ja EL koostöös.
- Seda, et Eesti kalandussektorile antavaid toetusi rahastavad Eesti riik ja EL koostöös, teadis 28% elanikest (põllumajandus- ja maaelutoetuste puhul teadis sellest 40% elanikest). Vastata ei osanud pea pool elanikkonnast, ligikaudu viiendik pidas ainsaks rahastusallikaks Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi ning vaid 2% ainult Eesti riiki.
- Ka siin on teadlikkus rahastajast kahanemas, varasemalt on see jäänud vahemikku 32-45%.
- Teadlikkus sellest, et Eesti kalandussektorile antavaid toetusi rahastavad Eesti riik ja Euroopa Liit koostöös, on keskmisest kõrgem:
 - kõrgharidusega,
 - EMKF-st teadlike,
 - Võrumaa elanike seas.
- Keskmisest harvemini on sellega, et Eesti kalandussektorile antavaid toetusi rahastavad nii Eesti riik kui EL, kursis:
 - Ida-Virumaa (sh Narva ja Kohtla-Järve) elanikud,
 - mitte-töötavad (18%) inimesed.

Kalandus

Teadlikkus kalanduse toetustest – Kes rahastab?

Kalanduse toetusi rahastavad Eesti riik ja Euroopa Liit koostöös

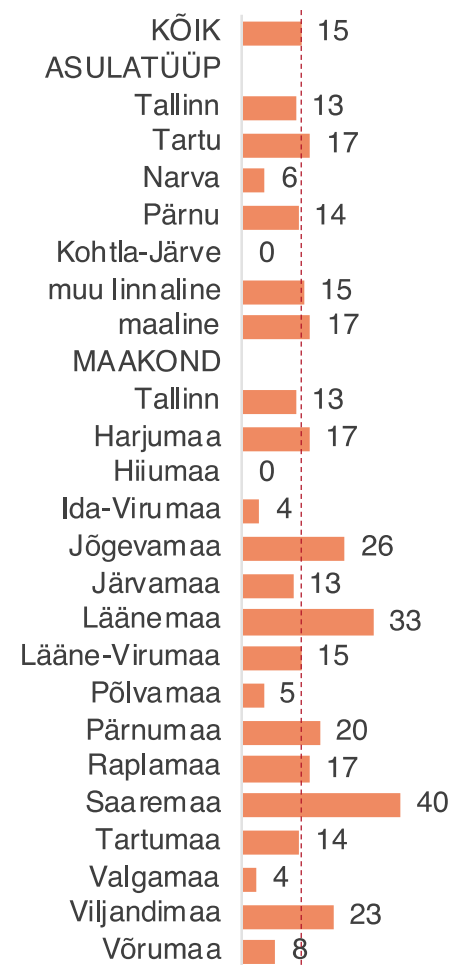
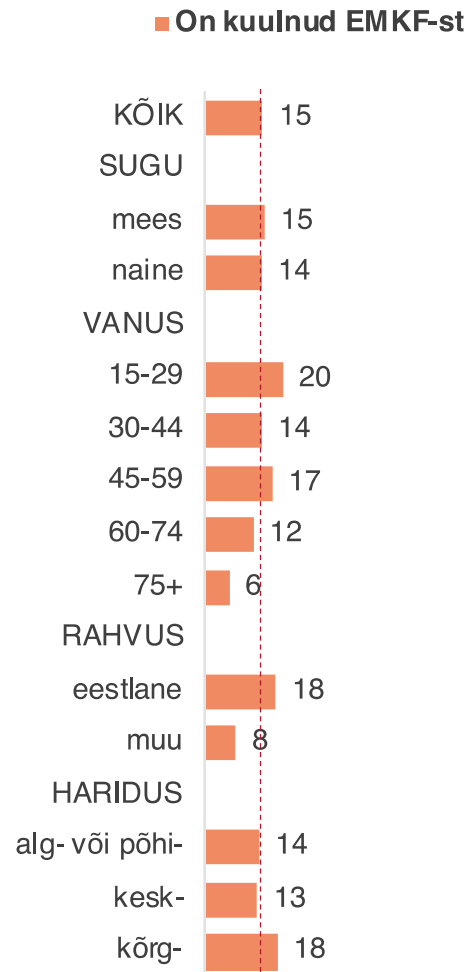
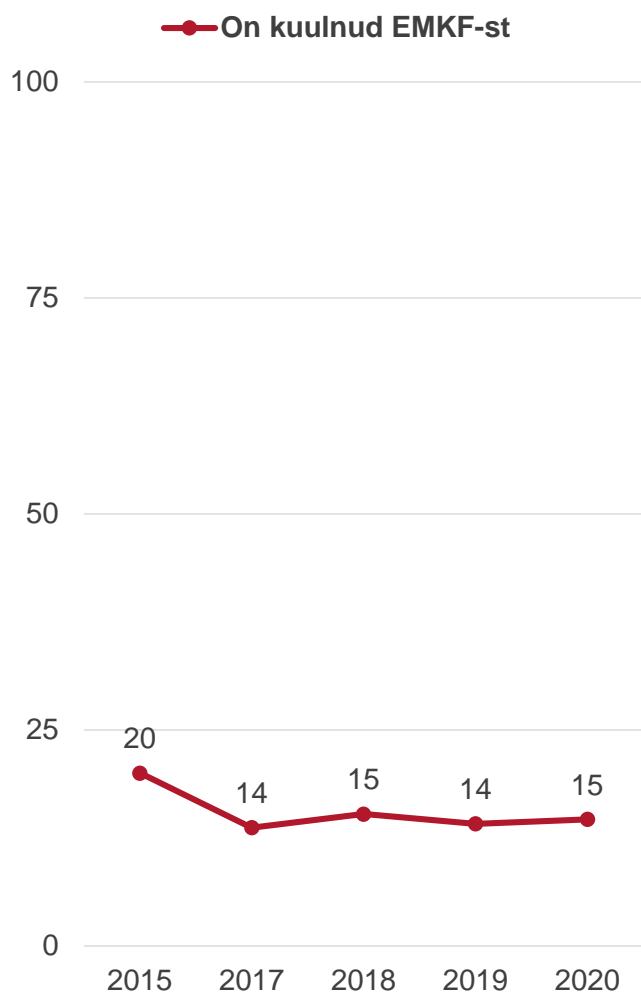
Kalandus

Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF) - Teadlikkus (Slaid 46)

- Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist on kuulnud 15% elanikest, teadlikkus on püsinud viimasetel aastatel samal tasemel, vaid 2015. aastal oli see 20%.
- EMKF-st teadlike inimeste osakaal on keskmisest kõrgem:
 - eestlaste,
 - Lääne- ja Saaremaa elanike,
 - kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujate (neto üle 800 eurot pereliikme kohta kuus – 22%),
 - ettevõtjate, juhtide ja tippspetsialistide (24%) seas.
- Keskmisest madalam on teadlikkus EMKF-st:
 - üle 74-aastaste,
 - mitte-eestlaste,
 - Hiiu-, Ida-Viru- (sh Narva ja Kohtla-Järve) ja Valgamaa elanike seas.

Kalandus

Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF) - Teadlikkus

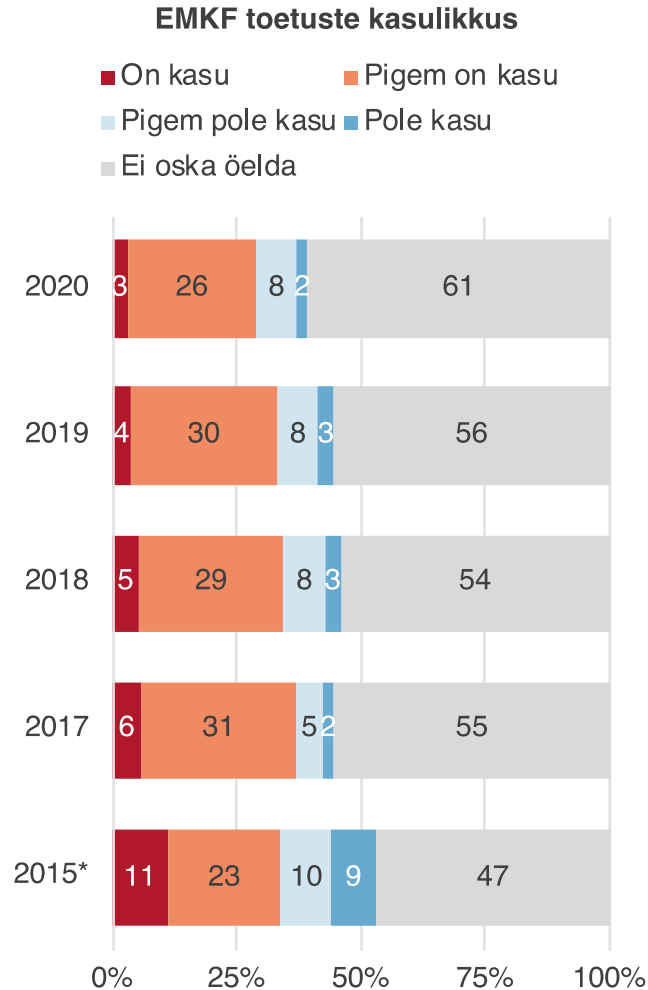
Kalandus

Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF) - Toetuste kasulikkus (Slaid 48)

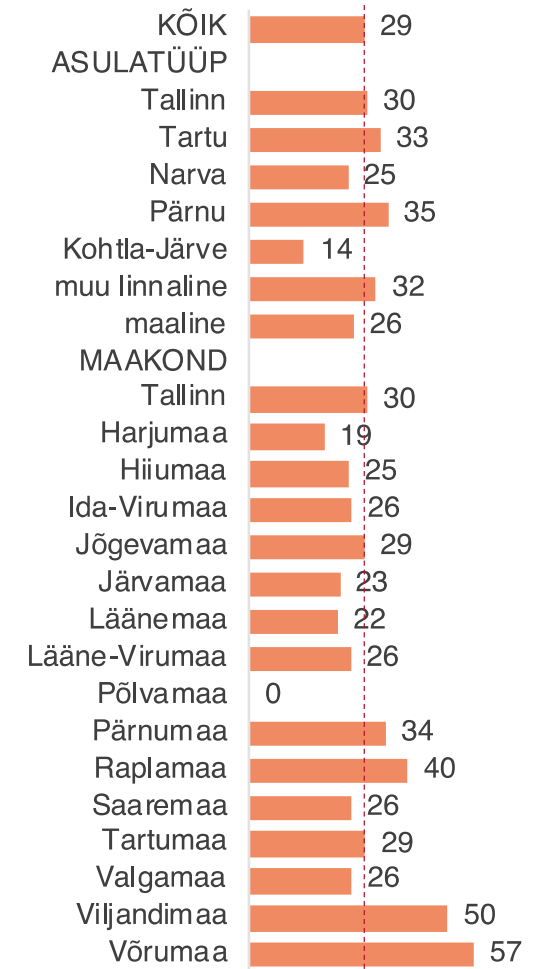
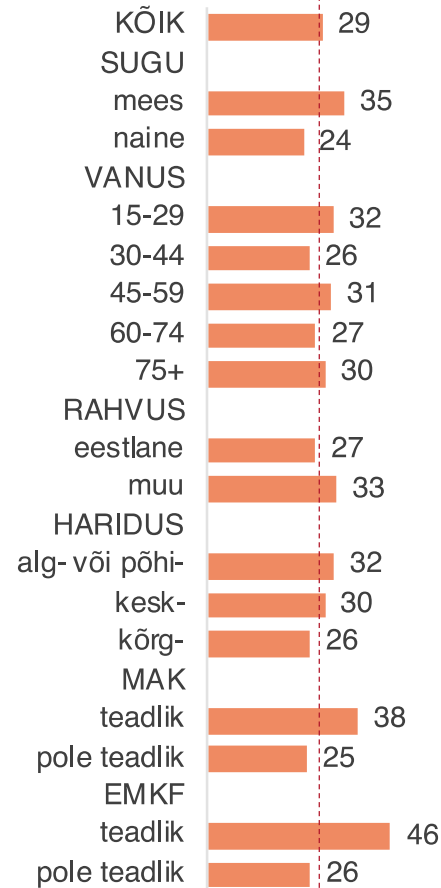
- 29% elanikest on arvamisel, et EMKF-st viimase nelja aasta jooksul antud toetustest on olnud Eesti kalandusele kasu, sealjuures väga suurt kasu nägi toetustest tõusvat 3% elanikest. Pigem kasutuks või väga kasutuks hindas toetusi kokku 10% elanikest. Pea 2/3 küsitletutest ei osanud EMKF-st antud toetuste kasuteguri kohta arvamust avaldada. (Võrdluseks: MAK raames viimase nelja aasta jooksul antud toetusi pidas Eesti maaelule kasulikeks 56% ja kasutuks 11% elanikest, samas kui kolmandik ei osanud arvamust avaldada).
- Aja jooksul on kasulikuks pidajate osakaal veidi langenud, seda peamiselt nende arvelt, kes ei oska vastust anda.
- EMKF-st antavaid toetusi pidasid kasulikuks keskmisest sagedamini:
 - mehed,
 - EMKF-ist teadlikud,
 - Viljandi- ja Võrumaa elanikud,
 - oskustöölised, operaatorid (43%)
- EMKF-st antavaid toetusi pidasid kasulikuks keskmisest harvemini:
 - naised,
 - Harju- ja Põlvamaa elanikud.
- Inimestest, kes EMKF-ist eelnevalt kuulnud ei olnud, jättis 64% toetuste kasulikkuse küsimusele vastuse andmata.

Kalandus

Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF) - Toetuste kasulikkus

EMKF-st tehtud toetustest on olnud kasu

Kalandus

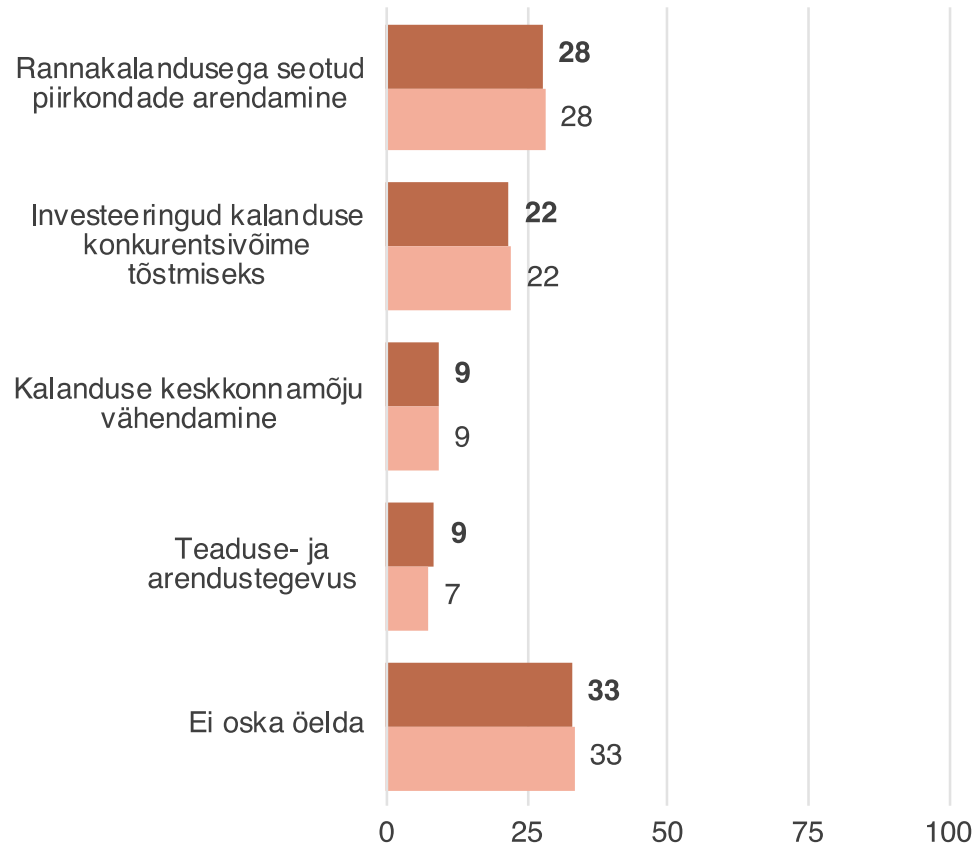
Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF) - Toetuste kasulikkus (Slaid 49)

- Sarnaselt maaelu toetuste kasulikkusele, uuriti esmakordselt ka kalanduse kohta, milliste valdkondade toetamisest on olnud elanike arvates kõige rohkem kasu. Vastajaile esitati neli valdkonda ja paluti need järjestada tähtsuse alusel.
- Enim kasu on olnud rannakalandusega seotud piirkondade arendamise toetamisest (28%), kuid ka investeringutest kalanduse konkurentsivõime tõstmisesse (22%). Need olid ka valdkonnad, mille toetamist hindasid elanikud kõige olulisemaks.
- Harvem nähti suurimat kasutegurit kalanduse keskkonnamõju vähendamise (9%) ning teaduse- või arendustegevuste toetamisest (7%). Märkimisväärne osa küsitletutest (kolmandik) ei osanud toetuste kasutegurit valdkondade lõikes aga üldse hinnata.
- Võtmaks arvesse ka seda, kuidas reastati valdkonnad toetustest tõusnud kasuteguri alusel teiseks, kolmandaks ja neljandaks, arvutati iga valdkonna puhul välja selle keskmine järjestus, st millisele positsioonile vastajad antud tegevusvaldkonna keskmiselt järjestasid.
- Ka keskmiste võrdlemisel on näha, et keskmiselt kõige enam kasu on inimeste arvates tõusnud rannakalandusega seotud piirkondade arendamise toetamisest (2,0 positsioonile), järgmisena investeringutest kalanduse konkurentsivõime tõstmisesse (2,2), Keskmiselt juba oluliselt vähem on inimeste arvates kasu toonud toetused teadus- ning arendustegevustesse (2,8) ning kalanduse keskkonnamõju vähendamisesse (2,9).

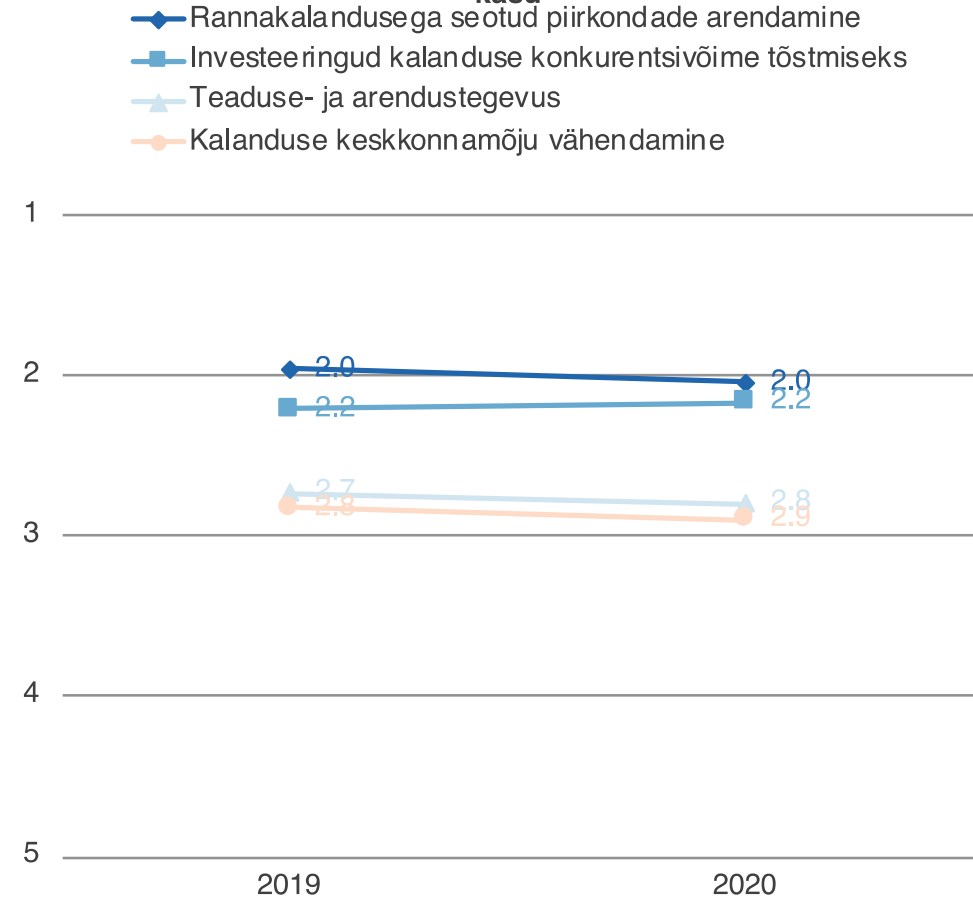
Kalandus

Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF) - Toetuste kasulikkus

Kõige rohkem kasu

Kasulikkus
keskmine skaalal: 1=kõige rohkem kasu ... 5 kõige vähem kasu

Kalandus

Euroopa Merendus- ja Kalandusfond (EMKF) - toetuse taotlemine (Slaid 51)

- EMKF raames antud toetusi on taotlenud kokku 0,8% elanikkonnast, so ~ 8 800 ± 5 900 inimest.
- Taotlejate profiili väheste vastajate tõttu välja tuua ei saa.
- Taotlejatest 58% on toetust ka saanud (~ 5 100 ± 4 500 inimest), ülejäänud ei ole saanud.

■ On toetust taotlenud EMKF-st

KÕIK	1
SUGU	
mees	0
naine	1
VANUS	
15-29	1
30-44	2
45-59	
60-74	0
75+	
RAHVUS	
eestlane	0
muu	2
HARIDUS	
alg- või põhi-	2
kesk-	0
kõrg-	1
MAK	
teadlik	1
pole teadlik	1
EMKF	
teadlik	1
pole teadlik	1

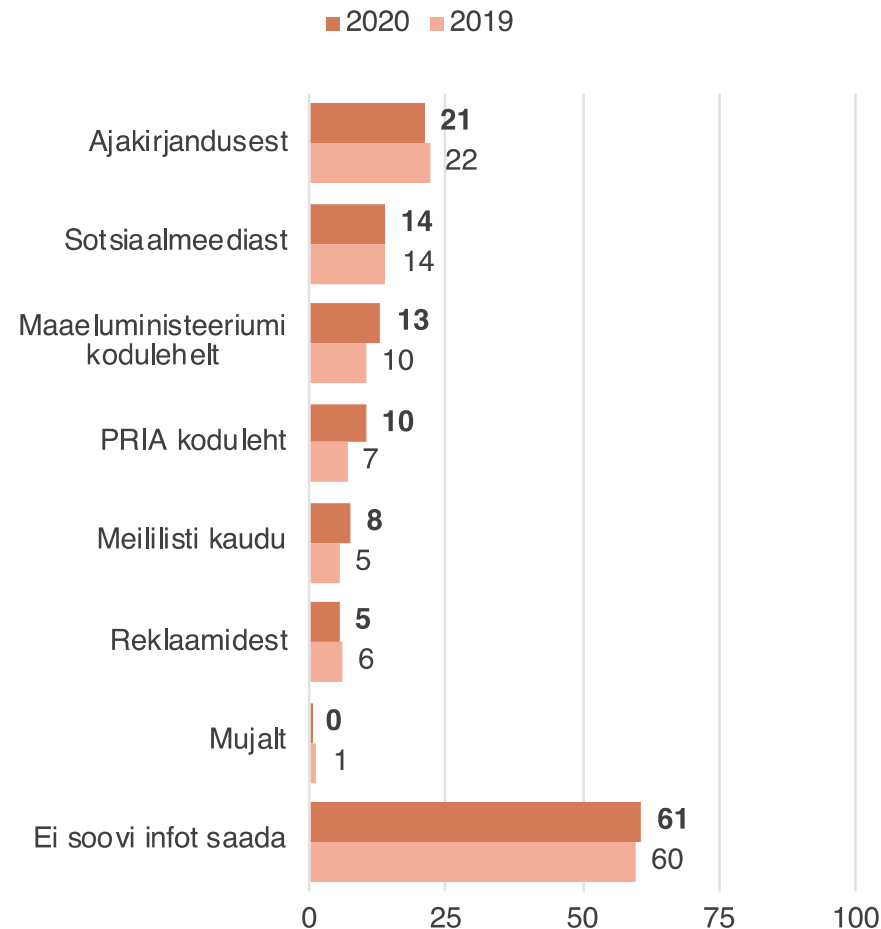
KÕIK	1
ASULATÜÜP	
Tallinn	2
Tartu	
Narva	3
Pärnu	
Kohtla-Järve	
muu linnaline	0
maaline	0
MAAKOND	
Tallinn	2
Harjumaa	
Hiiumaa	
Ida-Virumaa	1
Jõgevamaa	
Järvamaa	3
Läänemaa	
Lääne-Virumaa	
Põlvamaa	
Pärnumaa	
Raplamaa	
Saaremaa	1
Tartumaa	
Valgamaa	
Viljandimaa	
Võrumaa	

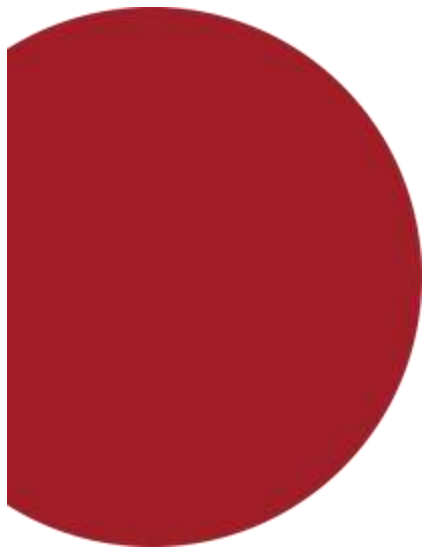
Kalandus

Infovajadus kalanduse ja EMKF kohta (Slaid 52)

- Uuriti, kust inimesed sooviks saada kutselist kalandust ja/või toetusi puudutavat infot.
- Selgus, et 61% elanikkonnast **puudub huvi** kutselise kalanduse ja toetuste kohta – sagedamini naistel (65%), üle 59-aastastel (68-71%), maapiirkondade elanikel (66%).
- Ülejäänud vastuste seas domineeris enim soov saada teavet **ajakirjandusest** (21%) - sagedamini mitte-eestlastel (27%) ja Ida-Virumaa elanikel (36%).
- Sotsiaalmeediast** sooviksid infot saada kuuendik elanikkonnast – sagedamini 15-29-aastased (20%), mitte-eestlased (18%).
- Maaeluministeeriumi kodulehe** vahendusel sooviks erialast infot saada 13% ja **PRIA kodulehe vahendusel** 10% – mõlemalt lehelt sagedamini 15-29-aastased, eestlased ja kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujad.
- Meililisti kaudu** on erialane info oodatud vaid 8% poolt, sagedamini eelistaks seda mehed (11%) ja 30-44-aastased (12%).
- Võrreldes eelmise aastaga ei ole tulemused oluliselt muutunud.

Infovajadus kalanduse ja EMKF kohta

Kokkuvõte

Kokkuvõte

Maaelu, põllumajandus ja maamajanduse maine

- Positiivse hinnangu andis põllumajanduse mainele 70% ja maamajanduse mainele 61% ja maaelu mainele 58% elanikest; keskmiste hinnangutena kuuesel skaalal, kus 6 tähistab kõrgeimat hinnet, on tulemused vastavalt 4,03, 3,95 ja 3,76. Viimase kolme aastaga ei ole hinnang maamajandusele oluliselt muutunud, hinnang maaelule tõuseb tasapisi ning hinnang põllumajandusele on sel aastal märgatavalt tõusnud.
- Vaadeldavate valdkondade mainet hindasid keskmisest sagedamini positiivselt 15-44-aastased, eestlased, kõrgharidusega, Harju-, Rapla- ja Viljandimaa, maapiirkondade elanikud ning keskmisest kõrgemasse sissetulekugruppi kuulujad.
- Oma lähedase otsust end maaeluga siduda oleks valmis toetama 60% elanikest. Ajalises võrdluses on soovitajate osakaal püsinud samal tasemel.
- Põllumajandust peetakse perspektiivikaks tegevusalaks sagedamini ettevõtjate (57%) kui töövõtjate jaoks (49%).
- Maaettevõtlust hinnati ettevõtja ning töövõtja seisukohast samaväärselt perspektiivikaks (vastavalt 51% ja 53%). Võrreldes varasemate uuringutega hinnati seekord maaettevõtlust nii ettevõtja kui töövõtja seisukohast harvemini väga perspektiivikaks (nende osakaal langenud neljandikult kümnendikule).

Kokkuvõte

Teadlikkus põllumajandus- ja maaelutoetustest

- Seda, et põllumajanduse ja maaettevõtluse arendamise eesmärgil on võimalik taotleda toetusi, teadis 65% elanikest, varasemates uuringutes on vastava teadmisega elanike osakaal olnud kõrgem (70-83%). Teadlikkus üha väheneb.
- Elanikest, kes teavad, et põllumajanduse ja maaettevõtluse arendamise eesmärgil on võimalik taotleda toetusi, on 56% teadlik, et neid on võimalik taotleda kõigil nõuetele vastavatel ettevõtjatel või isikutel. Varasemalt on teadlikkus sellest olnud mõnevõrra kõrgem (59-70%).
- Vähenenud on teadlikkus ka toetuste rahastamisallikatest – sellest, et põllumajandus- ja maaelutoetusi rahastavad Eesti riik ja Euroopa Liit koostöös, oli teadlik vaid 40% elanikest, kuid varasemalt on antud näitaja olnud vahemikus 53-72%.
- Kõige olulisemaks toetamist vajavaks valdkonnaks peavad elanikud investeringuid maaettevõtlusesse ja kogukonna arengusse (34%) või põllumajanduse konkurentsivõime tõstmisesse (27%). Harvem tähtsustatakse maaelutoetuste suunamist esmajoonel teadus- või arendustegevustesse (11%), toidutöötlemise konkurentsivõime tõstmisesse (8%) või põllumajanduse keskkonnamõju vähendamisse (6%). Võrreldes varasemaga on muutunud pisut ebaolulisemaks toetada esmajoonel põllumajanduse keskkonnamõjude vähendamist.

Kokkuvõte

Teadlikkus maaelu arengukavast

- Maaelu arengukavast (MAK) on teadlik 30% elanikest. Ajalises võrdluses on maaelu arengukavast teadlike inimeste osatähtsus pidevalt vähenenud (varasemalt 35-49%).
- MAK raames antud põllumajandus- ja maaelutoetusi on taotlenud kokku 4% elanikkonnast. Taotlejatest 85% on toetust ka saanud.
- Elanikest 56% peab MAK raames viimase nelja aasta jooksul antud toetusi Eesti maaelule kasulikeks, 11% kasutuks ja kolmandik ei oska arvamust avaldada.
- Kõige enam kasu on tõusnud põllumajanduse konkurentsivõime tõstmise või maaettevõtluse ja kogukonna arengu toetamisest. Need olid ka valdkonnad, mille toetamist hindasid elanikud kõige olulisemaks. Vähem kasu on olnud aga toidutöötlemise konkurentsivõime tõstmise, teaduse- ja arendustegevuste või põllumajanduse keskkonnamõju vähendamise toetamisest.
- LEADER-toetustest on kuulnud vaid 25% elanikest. Varasemalt on antud näitaja olnud sarnane (24-27%).
- MAK-st, LEADER toetustest kui ka toetuste rahastamise allikatest teadlikke on keskmisest enam samades taustagruppides, kelle arvates on põllu- ja maamajanduse kui ka maaelu maine keskmisest kõrgem: eestlaste, kõrgharidusega, maapiirkondade, Saare-, Viljandi, Võrumaa elanike ning kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujate seas.
- Igasugune suhtumine antud valdkonda on positiivsem ning teadlikkus sellest kõrgem juhul, kui ollakse teadlik MAK-st.

Kokkuvõte

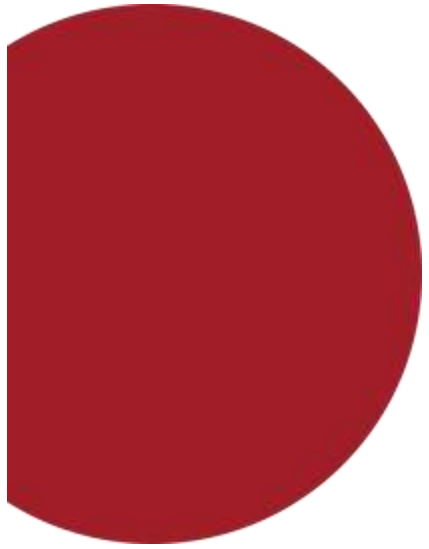
Kutselise kalanduse maine

- Kutselise kalanduse üldist mainet peab positiivseks 49% elanikest ja negatiivselt 27% elanikest, hinnangut ei osanud anda pea ko9lmandik, mis annab tunnistust madalast teadlikkusest. Keskmine hinnang mainele kuuesel skaala, kus 6 oli positiivseim hinnang oli 3,82 – madalam kui põllu- ja maamajandusel, kuid kõrgem kui maaelul. Ajalises võrdluses pole hinnang mainele oluliselt muutunud.
- 30% elanikest toetaks oma lähedase otsust end kalandusvaldkonnaga siduda ja 39% mitte, 31% ei osanud hinnangut anda (neid on enam kui varasemalt). Kui varasemalt on soovitajate ja mitte-soovitajate proportsioonid olnud pea võrdsed, siis nüüdseks on mitte-soovitajate oma ülekaalus.
- Kalanduse valdkonda hinnatakse nii ettevõtjate kui töövõtjate jaoks pisut vähem perspektiivikaks kui põllumajandust või maaettevõtlust. Ettevõtjatele perspektiivikaks peab kalandust 39% elanikest (varasemates uuringutes 44-55%), töövõtjate jaoks vastavalt 34% (varasemates uuringutes 37-50%).
- Kalanduse mainet peavad positiivseks ning valdkonda oleks valmis soovitama ja peavad perspektiivikamaks sagedamini mitte-eestlased, Ida-Virumaa ja eelkõige Narva elanikud, samas on nende teadlikkus kalanduse valdkonnast oluliselt madalam. Lisaks on hoiak kalandusse positiivsem Rapla-, Saare- ja Viljandimaa elanike ja EMKF-st teadlike seas.
- Avatud kalasadamate päevadest on kuulnud 49% elanikest. Eelmisel aastal oli vastav näitaja 53%.

Kokkuvõte

Teadlikkus kalanduse toetustest ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist

- Seda, et Eesti kalandussektorile antavaid toetusi rahastavad Eesti riik ja EL koostöös, teadis 28% elanikest (põllumajandus- ja maaelutoetuste puhul teadis sellest 40% elanikest). Olulist muutust teadlikkuse osas toimunud ei ole.
- Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist (EMKF) on kuulnud 15% elanikest. Teadlikkus on püsinud viimasetel aastatel samal tasemel, vaid 2015. aastal oli see 20%. Teadlikkus on kõrgem eestlaste, kõrgharidusega ja kõrgeimasse sissetulekugruppi kuulujate, piirkonniti Lääne- ja Saaremaa elanike seas.
- EMKF-ist antud toetuste kasulikkust Eesti kalandussektorile ei oska hinnata 61% elanikest, 29% hindab nimetatud toetusi kasulikeks ja 10% kasututeks. Aja jooksul on kasulikuks pidajate osakaal veidi langenud (varasemalt 33-37%), seda peamiselt nende arvelt, kes ei oska vastust anda.
- Enim kasu on olnud rannakalandusega seotud piirkondade arendamise toetamisest ja investeringutest kalanduse konkurentsivõime tõstmisesse. Need olid ka valdkonnad, mille toetamist hindasid elanikud kõige olulisemaks. Harvem nähti suurimat kasutegurit kalanduse keskkonnamõju vähendamise ning teadus- või arendustegevuste toetamisest. Kolmandik ei osanud toetuste kasutegurit valdkondade lõikes aga üldse hinnata. Võrreldes eelmise aastaga tulemustes muutust pole.
- EMKF raames antud toetusi on taotlenud kokku 0,8% elanikkonnast. Taotlejatest 58% on toetust ka saanud.
- 61% elanikkonnast puudub huvi kutselise kalanduse ja selle toetusi puudutava info vastu. Ülejäänud infokanalites sooviksid elanikud infot saada eelkõige ajakirjandusest (21%), seejärel sotsiaalmeediast (14%). Maaeluministeeriumi kodulehe vahendusel sooviks erialast infot saada 13% ning PRIA koduleht kõnetaks vastaval teemal 10%. Samasugused olid eelistused ka eelmisel aastal.
- Suhtumine kalandusse on positiivsem ning teadlikkus sellest kõrgem juhul, kui ollakse teadlik EMKF-st.

Ankeet

Ankeet

1. Milline on Teie arvates maaelu üldine maine?

- Väga hea
- Hea
- Pigem hea
- Pigem halb
- Halb
- Väga halb
- Ei oska öelda

2. Kui mõni Teile lähedane inimene plaaniks siduda end maaeluga, siis kuivõrd Te soovitaksite seda?

- Kindlasti soovitaks
- Pigem soovitaks
- Pigem ei soovitaks
- Kindlasti ei soovitaks
- Ei oska öelda

3. Milline on Teie arvates Eesti põllumajanduse üldine maine?

- Väga hea
- Hea
- Pigem hea
- Pigem halb
- Halb
- Väga halb
- Ei oska öelda

4. Kas Teie hinnangul on põllumajandus ettevõtjatele perspektiivikas (lootustandev, tulevikuväljavaatega) tegevusala?

- Jah
- Pigem jah
- Pigem ei
- Ei
- Ei oska öelda

5. Kas Teie hinnangul on põllumajandus töötajale/töövõtjale perspektiivikas (lootustandev, tulevikuväljavaatega) tegevusala?

- Jah
- Pigem jah
- Pigem ei
- Ei
- Ei oska öelda

6. Milline on Teie arvates Eesti maettevõtluse (välja arvatud põllumajandus) üldine maine?

- Väga hea
- Hea
- Pigem hea
- Pigem halb
- Halb
- Väga halb
- Ei oska öelda

Ankeet

7. Kas Teie hinnangul on maapiirkonnas perspektiivikas (lootustandev, tulevikuväljavaatega) tegeleda ettevõtlusega, mis EI OLE seotud põllumajandusega?

- Väga hea
- Hea
- Pigem hea
- Pigem halb
- Halb
- Väga halb
- Ei oska öelda

8. Kas Teie hinnangul on maapiirkonnas perspektiivikas (lootustandev, tulevikuväljavaatega) töötada ettevõttes, mis EI TEGELE põllumajandusega?

- Jah
- Pigem jah
- Pigem ei
- Ei
- Ei oska öelda

9. Kas põllumajanduse ja maaettevõtluse arendamiseks on Teile teadaolevalt võimalik taotleda Eesti riigilt/Euroopa Liidult toetust?

- Jah
- Ei
- Ei oska öelda

KUI K9=1:

10. Kes saavad Teile teadaolevalt taotleda põllumajandus- ja maaelutoetusi? ÜKS VASTUS

- Need, kes on varem taotlenud
- Põllumajandusettevõtjad
- Põllumajandusega mitte tegelevad maaettevõtjad
- Kõik nõuetele vastavad ettevõtjad/isikud
- Ei oska öelda

KÕIK :

11. Milliseid maaeluga seotud tegevusi on kõige olulisem toetada? Palun järjestage tegevused tähtsuse alusel, alustades kõige olulisemast. JÄRJESTAGE.

- Investeeringud põllumajanduse konkurentsivõime tõstmiseks
- Investeeringud toidutöötlemise konkurentsivõime tõstmiseks
- Toetused teaduse- ja arendustegevusteks
- Toetused põllumajanduse keskkonnamõju vähendamiseks
- Investeeringud maaettevõtlusse ja kogukonna arengusse
- Ei oska öelda

Ankeet

12. Kas Te olete kuulnud maaelu arengukavast?

- Jah
- Ei
- Ei oska öelda

13. Kas põllumajandus- ja maaelutoetusi, mida maksab välja PRIA, rahastab Teile teadaolevalt ... ÜKS VASTUS

- Eesti riik
- Euroopa Liit (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond)
- Eesti riik ja Euroopa Liit koostöös
- Ei oska öelda

27. Milline on Teie suhe maaelu arengukava raames antud põllumajandus- ja maaelutoetustega?

- Olete toetust taotlenud, kuid pole saanud
- Olete toetust taotlenud ja saanud
- Ei ole toetust taotlenud ega saanud
- Ei oska öelda

14. Kuivõrd on Teie arvates viimase nelja aasta jooksul maaelu arengukava raames antud toetustest olnud Eesti maaelule kasu?

- Väga palju kasu
- Pigem kasu
- Pigem pole kasu
- Üldse pole kasu
- Ei oska öelda

15. Millistest maaelutoetustest on olnud kõige rohkem kasu? Palun järjestage variandid kasulikkuse alusel, alustades kõige kasulikumast. JÄRJESTAGE.

- Investeeringud põllumajanduse konkurentsivõime tõstmiseks
- Investeeringud toidutöötlemise konkurentsivõime tõstmiseks
- Toetused teaduse- ja arendustegevusteks
- Toetused põllumajanduse keskkonnamõju vähendamiseks
- Investeeringud maaettevõtlusesse ja kogukonna arengusse
- Ei oska öelda

16. Kas Te olete kuulnud LEADER-toetustest? (LOE: LIIDER)

- Jah
- Ei
- Ei oska öelda

17. Milline on Teie arvates (elu)kutselise kalanduse üldine maine?

- Väga hea
- Hea
- Pigem hea
- Pigem halb
- Halb
- Väga halb
- Ei oska öelda

Ankeet

18. Kui mõni Teile lähedane inimene plaaniks siduda end kalandusvaldkonnaga, siis kuivõrd te soovitaksite seda?

- Kindlasti soovitaks
- Pigem soovitaks
- Pigem ei soovitaks
- Kindlasti ei soovitaks
- Ei oska öelda

19. Kas Teie hinnangul on kalandus ettevõtjatele perspektiivikas (lootustandev, tulevikuväljavaatega) tegevusala?

- Jah
- Pigem jah
- Pigem ei
- Ei
- Ei oska öelda

20. Kas Teie hinnangul on kalandus töötajale/töövõtjale perspektiivikas (lootustandev, tulevikuväljavaatega) tegevusala?

- Jah
- Pigem jah
- Pigem ei
- Ei
- Ei oska öelda

23. Kas Te olete kuulnud avatud kalasadamate päevast?

- Jah
- Ei
- Ei oska öelda

21. Kas Te olete kuulnud Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist?

- Jah
- Ei
- Ei oska öelda

22. Kas Eesti kalandussektorile antavaid toetusi , mida maksab välja PRIA, rahastab Teile teadaolevalt... ÜKS VASTUS

- Eesti riik
- Euroopa Liit (Euroopa Merendus- ja Kalandusfond)
- Eesti riik ja Euroopa Liit
- Ei oska öelda

28. Milline on Teie suhe maaelu arengukava raames antud põllumajandus- ja maaelutoetustega?

- Olete toetust taotlenud, kuid pole saanud
- Olete toetust taotlenud ja saanud
- Ei ole toetust taotlenud ega saanud
- Ei oska öelda

Ankeet

24. Kuivõrd on Teie arvates viimase nelja aasta jooksul Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist antud toetustest olnud Eesti kalandusele kasu?

- Väga palju kasu
- Pigem kasu
- Pigem pole kasu
- Üldse pole kasu
- Ei oska öelda

25. Milliseid kalandusega seotud tegevusi on kõige olulisem toetada? Palun järjestage variandid olulisuse alusel, alustades kõige olulisemast. JÄRJESTAGE.

- Investeeringud kalanduse konkurentsivõime tõstmiseks
- Teaduse- ja arendustegevus
- Kalanduse keskkonnamõju vähendamine
- Rannakalandusega seotud piirkondade arendamine
- Ei oska öelda

26. Kust sooviksite saada kutselist kalandust ja/või toetusi puudutavat infot? VÕIB MITU VASTUST

- Meililisti kaudu
- Maaeluministeeriumi kodulehelt
- PRIA koduleht
- Ajakirjandusest
- Reklaamidest
- Sotsiaalmeediast
- Mujalt, kust? _____
- Ei soovigi infot saada